Dehqon elkasiga dunyo tayanar

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1999 йил 16 март. СЕШАНБА, № 16 (5.972). Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН-ТУРКИЯ: АБАДИЙ ДЎСТ ВА ИШОНЧЛИ ҲАМКОР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 15 март куни Туркия Жумҳурияти Президенти Сулаймон Демирэлнинг мамлакатимизга расмий ташрифи бошланиши арафасида Тошкент аэропортида ҳозир бўлган оммавий ахборот воситалари вакиллари билан суҳбатда бўлди.

Туркия Жумҳурияти Президентининг мамлакатимизга ташрифига доир саволга жавоб қайтарар экан, мамлакатимиз раҳбари, жумладан, шундай деди:

— Ўзбекистон ва Туркиянинг иқтисодий ҳамкорлик алоқалари кутилганидек, тез ва самарали ривожланиб бораётир. Расмий ташриф доирасида Самарқанд шаҳрида тақдимот маросими ўтказиладиган, яъни қиймати олтмиш беш миллион АҚШ долларига тенг бўлган «Самкочавто» қўшма корхонаси мамлакатимиз иқтисодий салоҳиятининг ўсишига, кўпчиликни иш билан таъминлашга салмоқли ҳисса қўшиши шубҳасиз. Бу корхона тула қувват билан ишга тушганидан сўнг, йилига беш минг донадан зиёд автобус ва турли русумдаги юк машиналари ишлаб чиқарилади.

Мен бугун яна бир ҳужжатга имзо чекдим, — энди Самарқанддаги «Сино» музлатгичлари ишлаб чиқарадиган завод ҳам туркиялик шериклар билан ҳамкорликда қайта жиҳозланади. Ташриф чоғида бўлиб ўтадиган музокаралар жараёнида иқтисодий ҳамкорлигимизнинг бошқа қирраларини ҳам муҳокама этамиз, бундай ҳамкорликни янада кенгайтириш масалаларини кўриб чиқамиз.

Мамлакатимиз раҳбари Ўзбекистон ва Туркия жумҳурияти ўртасидаги сиёсий ҳамкорлик масалаларига тўхталар экан, дунёда ва, хусусан, минтақамизда тинчлик ҳамда барқарорликнинг сақланишида Туркиянинг алоҳида ўрни борлигини қайд этди. Мен шуни алоҳида таъкидлашни истар эдимки, деди жумладан Президент Ислом Каримов, Туркия катта салоҳиятга эга давлатдир. Шу боис юртимизда, минтақамизда тинчликни сақлаш борасида Туркия салоҳиятидан фойдаланиш масаласи ҳам музокаралар мавзуларидан бири бўлади. Жуда кўп сиёсий масалаларда биз Туркия билан ҳамфикрмиз, деди Президент, бир қанча масалаларга қарашларимизда эса яқин ва ўхшаш жиҳатлар бор.

Мамлакатимиз раҳбари 16 февралда Тошкентда юз берган воқеаларга тўхталиб, Туркия ҳам террорчилар хуружларидан азият чекаётганини айтди. Куни кеча Истамбулдаги йирик савдо марказларидан бирида уюштирилган террорчилик ҳаракати ҳам бунинг ёрқин далилидир. Шу боис бундай масалаларда яқин ҳамкорликни йўлга қўйишдан ҳар икки томон бирдек манфаат топиши тайин.

Туркия Жумҳурияти Президенти Сулаймон Демирэл ўтирган самолёт Тошкент аэропортига қўнди. Олий мартабали меҳмонни давлатимиз раҳбари Ислом Каримов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди.

«Дурмон» қароргоҳида Туркия Президентини расмий кутиб олиш маросими бўлди. Маросим ниҳоясига етгач, икки давлат раҳбарларининг яккама-якка суҳбати бошланди. Президентлар ўзаро муносабатларнинг бугунги аҳволига доир қатор масалаларни кўриб чиқдилар. Томонларни қизиқтирган халқаро аҳамиятга молик муаммолар хусусида ҳам ўзаро фикр алмашилди. Президентларнинг яккама-якка суҳбатида террорчилик, уюшган жиноятчилик, қурол-яроғ ва наркотик моддалар контрабандасига қарши курашда ҳамкорликни янада чуқурлаштиришга келишиб олинди.

Шундан сўнг Президентлар иштирокида икки мамлакат делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари бошланди. Унда сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳалар бўйича икки томонлама алоқаларни ривожлантириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Президент Ислом Каримов Ўзбекистон-Туркия муносабатларига тўхталар экан, бу

борада Ўзбекистон устувор деб қарайдиган соҳалар хусусида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди. Жумладан, сиёсий томондан муносабатларимизни ҳозиргидек юқори даражада сақлаб туриш ва давом эттириш, халқаро ташкилотлар доирасида ҳамкорлик, шунингдек, минтақавий хавфсизликни таъминлаш масалаларида ҳамжиҳатлик биз учун жуда муҳим, деди давлатимиз раҳбари.

Ислом Каримов Ўзбекистон Туркиянинг ички ва ташқи сиёсатини қўллаб-қувватлашини, Боку-Жайҳон магистрали, тезроқ ишга тушиши тарафдори эканлигини таъкидлади. Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон, айниқса, Туркиянинг террорчиликка қарши юритаётган сиёсатини тўла қўллаб-қувватлашини айтар экан, бу борада у мамлакатимизга ҳам ёрдам кўрсатишига умид билдирди. Сулаймон Демирэл Туркия зарур бўлганда, Ўзбекистонга ҳар томонлама ёрдам кўрсатишга тайёр эканини маълум қилди.

Иқтисодий муносабатлар хусусида сўз кетганда, айтиш жоизки, Туркия Ўзбекистоннинг энг яқин ҳамкорларидан ҳисобланади. Бироқ, ҳозирги даражадаги алоқалар мақтовга лойиқ бўлса-да, ҳали ишга солинмаган имкониятлар, шерикликни янада кенгайтириш учун улкан салоҳият мавжуд. Ўзбекистон бу имкониятларни тўлароқ ишга солиш тарафдоридир.

Икки мамлакат ўртасидаги ўзаро товар айирбошлаш ҳажми 1992 йилда 75 миллион АҚШ долларини ташкил этган эди. Ўтган йили бу кўрсаткич 275 миллионга етди. Самарқандда очилиш маросими ўтказилиши мўлжалланаётган «Самкочавто» қўшма корхонаси иқтисодий ҳамкорлик юқори поғонада эканини яна бир бор тасдиқлайди. Умуман, Туркия Ўзбекистонга энг кўп сармоя киритган мамлакат ҳисобланади. Лекин, шундай бўлса-да, кўпроқ эътибор қаратадиган айрим жиҳатлар ҳам мавжуд. Масалан, икки мамлакат ўртасида савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик бўйича қўшма комиссиянинг фаолияти сўнгги пайтларда бир оз сусайди. Музокараларда бундай масалаларни ҳал этиш юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Музокараларда транспорт коммуникацияси масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Ислом Каримов Ўзбекистон Туркиянинг эркин иқтисодий зоналарида жойлашган Истанбул, Трабзон, Адана, Мерсин каби шаҳарларидаги портлардан, омборлардан фойдаланиш тарафдори эканини ва бу масала бўйича музокаралар бошлашга тайёрлигини билдирди. Шунингдек, давлатимиз раҳбари Қора денгиз Иқтисодий ҳамкорлик ташкилотига аъзо бўлиш Ўзбекистон учун янада кенг имкониятлар очишини таъкидлаб, бу борада Туркиянинг мамлакатимизни қўллаб-қувватлашига умид билдирди.

Шунингдек, музокараларда илм-фан, маданият, таълим соҳалари бўйича ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди.

Туркия Президенти Сулаймон Демирэл Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовни Туркияга расмий ташриф буюришга таклиф қилди.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва Туркия Президенти Сулаймон Демирэл икки давлат раҳбарлари ўртасида бўлган музокаралар юзасидан қўшма баёнотга имзо чекдилар.

Шундан сўнг матбуот анжумани бўлди. Президентлар яккама-якка суҳбат ҳамда кенгайтирилган таркибдаги музокаралар чоғида кўрилган масалалар хусусида сўзлади. Ислом Каримов юзма-юз суҳбат чоғида муҳокама этилган барча масалалар юзасидан нуқтаи назарлар яқин ёки муштарак эканини маълум қилди.

С. Демирэл 16 февраль куни Тошкентда рўй берган воқеа муносабати билан ҳамдардлик билдирди. Бу хатти-ҳаракатлар халқни саросимага солиб, юртдаги барқарорликка раҳна етказишга қаратилган эди. Лекин, Ўзбекистонни танлаган йўлидан қайтариб бўлмаслиги равшан. Биз бу йўлда уни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга тайёрмиз. Ўзбекистон учун энг яқин дўст Туркия давлати ва турк халқидир, деди у.

Ислом Каримов мазкур фожеа хусусида берилган саволга жавоб қайтарар экан, аввало, Ўзбекистон мустақилликка эришган илк даврдаёқ Туркия унинг учун энг яқин, елкадош мамлакат бўлганини таъкидлади ва қардош давлатнинг исталган пайтда ёрдам қўлини чўзишга тайёрлигидан мамнуният изҳор этди. Айни чоғда 16 февраль кунги воқеалар юзасидан қидирув-терговишлари давом этаётганини таъкидлади.

Президентлар журналистларни қизиқтирган бошқа саволларга ҳам жавоб қайтардилар.

Шу куни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов номидан Туркия Республикаси Президенти Сулаймон Демирэл шарафига қабул маросими уюштирилди. Тадбир ниҳоясида С. Демирэл мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган туркиялик ишбилармонлар билан учрашди. Мулоқот чоғида турк ҳамкорларининг Ўзбекистонда амалга ошираётган ишлари, янги лойиҳалар тузиш ва ҳаётга татбиқ этиш имкониятлари хусусида сўз борди.

Туркия Президенти Сулаймон Демирэлнинг мамлакатимизга расмий ташрифи давом этмоқда.

Мусулмон НАМОЗОВ,
Беҳзод НОРБОЕВ,
Анвар БОБОЕВ,
ЎзА мухбирлари.

«ОЛЛОҲ ҚАЛБИМИЗДА, ЮРАГИМИЗДА»

ТАХМИНЛАРГА АСОС ЙЎҚ

1999 йилнинг 16 февралида содир этилган мудҳиш воқеалар сабабчилари қўпорувчилик билан шуғулланувчи ғаламис кимсалар эканлиги шубҳасиз. Улар ўзларининг пасткашлиги билан миллионлаб ватандошларимизнинг қалбига ғулғула солиш ниятида бўлганлиги аниқ. Лекин бузғунчиларнинг хом хаёллари бугун лаънатга учрамоқда. Биз ҳеч қачон бундай қабиҳликка борилади, деб асло ўйламаган эдик. Эндиликда бардошли ва қон-қардошли кўп миллатли халқимиз бундай ёвузликнинг моҳиятини теран англаб олаётганлиги, қўлни-қўлга бериб адолатпарвар Президентимиз айтганидай огоҳ бўлишга, ҳаётда доим ҳушёр бўлиб жипслашишга ҳаракат қиляпти. Биз биламизки, ҳар кимки ёмонлик қилса, ғаламислик ниятида бўлса сўзсиз жазо топқусидир!

Тинчлик ва барқарорликнинг қадрига етиб, йўлбошчимизга ҳамиша ишончли қанот бўлиш, ҳар қачон унинг адолатли ишларини қўллаб-қувватлашга тайёрмиз. Президентимизни аждодларимизнинг ҳамиша уйғоқ руҳлари асрашига ишонамиз. Чунки юрт ишқида ёнаётган адолатпарвар бу инсон авлодлар юрагидан аллақачон жой олган.

Истиқлолимиз ва халқимиз осойишталиги йўлида керак бўлса жонимни ҳам беришга тайёрман, дейди юртбошимиз ҳар бир сўзида. Президентимизнинг жасорат ва қатъият билан тўлиб-тошиб сўзлаган сўзи барчамизни руҳлантирмоқда.

Баъзи бир чет эл матбуотида мухолиф кучларнинг вакиллари 16 февраль воқеаларидан кейин Ўзбекистоннинг ислом дини сиёсатида ўзгаришлар бўлади, деб башорат қилмоқдалар. Лекин бундай тахминларга ҳеч қандай асос йўқ. Ушбу масала юзасидан яқинда Президентимиз «Туркистон-пресс» ахборот агентлиги мухбирининг саволларига берган жавобларида ҳам ўзларининг қатъий нуқтаи назарларини билдирдилар: «... биз ўз миллатимизни мана шу муқаддас диндан айри ҳолда асло тасаввур қила олмаймиз. Диний қадриятлар, исломий тушунчалар ҳаётимизга шу қадар сингиб кетганки, уларсиз биз ўзлигимизни йўқотамиз». Давлатимиз раҳбарининг бу сўзлари халқимизнинг юрагидаги, қалбидаги гаплардир.

Баҳодир ТОЖИБОЕВ,
қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ўқув-услубиёт маркази раҳбари.
Ережепбой МАДЕНОВ,
марказ ходими.

ЁШЛАР ТАРБИЯСИ УЧУН МАСЪУЛМИЗ

Мустақил республикамизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар, улкан бунёдкорлик ишлари, нурафшон келажак сари дадил одимлаётган халқимиз эришаётган муваффақиятларни кўролмаётган қора ниятли кучларнинг қилмишларидан юртимизда ғазабланмаган одам қолмади.

Юртбошимизнинг инсонпарварлик сиёсати туфайли муаммолар моҳирона ҳал этилмоқда. Осойишта ҳаёт кечиришнинг бош омили меҳнатдир. Шу боис мустақиллигимизни мустаҳкамлаш учун ҳар биримиз фидокорона меҳнат қилиб, Ватанимиз куч-қудратини оширишга муносиб ҳисса қўшишимиз фарздир. Халқимизнинг бирдамлиги, жипслиги қанча мустаҳкам бўлса, уни ҳеч қандай куч енголмайди. Рўй берган мудҳиш воқеалар ҳар биримизни ҳушёр ва сергак бўлишга даъват этмоқда.

Президентимиз Ислом Каримовнинг «Оллоҳ қалбимизда, юрагимизда» сарлавҳаси остида «Туркистон-пресс» ахборот агентлиги мухбирининг саволларига жавобларида ҳам, ўша машъум кўргулик муносабати билан ойнаи жаҳон орқали халқимизга қилган мурожаатларида ёшларимизни ҳеч кимнинг қўлига бериб қўймаймиз деган қатъий фикрни билдирганлар. Бу гаплар кўнглимизни янада кўтарди. Чунки келажагимиз ёшлар қўлида. Шу боис уларнинг тарбияси билан фақат ўзимиз шуғулланмоғимиз зарур. Шунда иқтисодий, маънавий юксалишимиз янада ривожланиб, ютуқларимиз салмоқли бўлаверади.

Ёшларимизнинг бўш вақтларини мазмунли ўтишига, маънавиятини, дунё қарашини бойитишга, уларни келажакда маърифатли фарзандлар бўлиб етишишларига муносиб ҳисса қўшиш биз катталарнинг муқаддас бурчидир.

Шарофатхон ЮСУПОВА,
Чортоқ туманидаги «Чортоқ» жамоа хўжалиги бригадири, Қаҳрамон она.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ КЕНГАШИНИНГ
ҚАРОРИ

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ЎН ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши қарор қилади:

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн тўртинчи сессияси 1999 йил 14 апрелда Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси
Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
1999 йил, 15 март.

* * *

Олий Мажлиснинг ўн тўртинчи сессияси муҳокамасига қуйидаги масалаларни киритиш назарда тутилмоқда:

1. «Тадбиркорлик ва тадбиркорлар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси иккинчи ўқишда.
2. «Лизинг тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси иккинчи ўқишда.
3. «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси янги таҳрирда, иккинчи ўқишда.
4. «Хотин-қизларга қўшимча имтиёзлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси.
5. «Уй-жой мулкдорларининг ширкатлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси иккинчи ўқишда.
6. «Нодавлат нотижорат ташкилотлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси иккинчи ўқишда.
7. «Темир йўл транспорти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси.
8. «Ўрмон тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси иккинчи ўқишда.
9. Ўзбекистон Республикасининг 1999 йилги Давлат бюджетининг биринчи кварталдаги ижроси тўғрисида ахборот.
10. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва унинг раҳбариятининг 1998 йилдаги фаолияти тўғрисида.
11. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг инсон ҳуқуқлари бўйича вакилининг 1998 йилдаги фаолияти тўғрисида.

Ана шу масалалар билан бирга Олий Мажлиснинг ваколат доирасига кирадиган бошқа масалаларни ҳам депутатлар муҳокамасига киритиш мўлжалланмоқда.

НАВРЎЗ НАФАСИ

Мустақил Ўзбекистонимиз ўз заминида энг қадимий ва севимли байрам — Наврўзни нишонлайдиган кун тобора яқинлашмоқда. Шу баҳор кунларида республикамиз аҳолиси ўз хонадонларини, кўчалари ва гузарларини, қишлоқлари ва шаҳарларини байрамни муносиб кутиб олишга тайёрлаш учун ҳар соатдан унумли фойдаланишга ҳаракат қилмоқда.

Тошкент вилоятининг Янгийўл тумани аҳолиси ҳам бу хайрли ишдан четда қолаётгани йўқ. Иккита шаҳарча ва саккизта қишлоқ кенгашлари, ўн беш хўжалик баҳор байрамини тозалик ва кўкаламзорлаштириш ишларини авж олдириш билан қаршиламоқда, шу боис туман кун сайин чирой очмоқда.

Байрам тараддудида ҳокимликнинг маданият ишлари бўлими ҳам фаол иштирок этмоқда. Мусиқий дасталар, бадиий жамоалар, ёш ҳаваскорлар катта байрам дастурини тайёрлашмоқда.

Туман ҳокимлиги қарорига мувофиқ Наврўз байрами кунида уч юз камхарж, боқувчисини йўқотган оилаларга, ногиронларга ва якка яшовчи қарияларга моддий ёрдам берилади.

Шу куни эндиликда анъанага айланган суннат тўйлари бўлади. Оммавий байрам сайллари катта спорт томошаси билан ниҳоясига етади. «Халқобод» марказий стадионида ўтадиган бу томошада туман спортчилари ўз маҳоратларини намойиш қиладилар.

Д. САИТОВА,
ЎзА мухбири.

ҲУЗУРИНИ КОРХОНА КЎРИБ, АЗОБИНИ АҲОЛИ ТОРТАДИМИ?

«Бизнинг «Оққўрғон» жамоа хўжалиги ҳудудидан ўтувчи Картон ариғидан келаётган сув 1997 йилдан буён ачиб-сасиб, худди мағзавага ўхшаб оқади. Уни умуман истеъмол қилиб бўлмайди.

Ушбу ариқдан Учкўприк туманининг айрим хўжаликлари ва Бувайда туманининг «Оққўрғон», «Доимобод», «Янги ҳаёт» жамоа хўжаликлари аҳолиси фойдаланади. Улар шу сувдан экинлар, чорва молларини суғоришади ва ичимлик сув сифатида фойдаланишга мажбур бўлмоқдалар. Сув таркибида заҳарли чиқиндилар борлиги сабабли мевали дарахтлар, экинлар қуриб, ҳосил бермай қўймоқда.

А. Мамадалиев, А. Нажмиддинов, М. Ғафуров, Ҳ. Бойқўзиев, М. Абдуназаров, А. Турсунов, М. Мирзакаримов».

Муштарийлар хатида кўтарилган бу муаммо ечимини топиш учун Бувайда туман санитария-эпидемиология станцияси, қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси, «ЭКОСАН» халқаро жамғармасининг туман бўлими мутахассислари билан суви ифлос Картон ариқни кўргани бордик.

Дарҳақиқат, Катта Фарғона каналидан сув олувчи Картон ариғи Бувайда тумани хўжаликларига етиб боргунча қанчадан-қанча аҳоли истиқомат жойларидан, дала ҳовлиларидан ўтади. Унинг сувидан Учкўприк туманининг Ҳамза номли ширкати, Отажонов номли, «Учкўприк» жамоа хўжаликлари ва Бувайда туманининг «Оққўрғон», «Доимобод», «Янги ҳаёт» жамоа хўжаликлари аҳолиси фойдаланишади. Сувдан бадбўй ҳид анқиб турибди.

Учкўприк тумани ҳудудига чегарадош Қақир қишлоғида Қўқон спирт ишлаб чиқариш заводи жойлашган. Бу корхона ишлаб чиқаришида фойдаланилган 6 минг куб метр чиқинди сув ҳар куни Картон ариғига оқизилмоқда. Корхона раҳбарларининг фикрича, оқова сув гўё чиркин ариққа оқизилиб юборилаётганмиш! Аслида эса оқова сув Ҳамза номли ширкатнинг Раҳматулла қишлоғигача ер остидаги ёпиқ қувурларда келиб, ўша ариққа қуйилмоқда. Бу сув Буйрак қишлоғига келганда уч жойдан Картон ариғига оқиб тушаяпти. Корхона оқова сувини бошқа жойга оқизиб юборишнинг иложи йўқми? Ҳозир у истеъмол сувига аралашиб кетмоқда. Даласи, ҳовлисидан ўша ариқ ўтган Буйрак қишлоқ фуқароларининг ҳасрати бир дунё. 4-бригада аъзоси Сорахон Ҳамдамова «Қишин-ёзин бу сувнинг сассиқ ҳидига чидаб бўлмайди, ҳовлида юришнинг иложи йўқ. Уй эшик, деразаларини ёпиб, ичкарида ўтирамиз. Уй-жойни ташлаб кетайлик, десам она қишлоқни кўз қиймайди. Шу сувдан ичган экинлар қовжираб қолмоқда», Сорахон опанинг фикрини эр-хотин Дўлтабой ва Офтобхон Умаровалар ҳам тасдиқлашди. 3-бригада бошлиғи Низомжон Ҳамроқуловнинг ҳасрати тўлиб-тошган.

— Шу сув оққан ариқда балиқ тугул, бақалар ҳам қирилиб кетди. Ёзда пашшалар ғужғон ўйнайди, сассиқ ҳидидан одам нафаси бўғилади, — дейди Ҳамроқулов, — кўп жойга шикоят ёздик, лекин натижаси кўринмади.

Спирт ишлаб чиқариш заводи раҳбарларининг аҳоли талаб-таклифларига беписанда қараётганликларини қандай тушуниш мумкин?! Корхона бош директори Дилшод Абдуллаев, ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари Маманазар Тўхтаматов суҳбат чоғида «Биз Картон ариғи ифлосланаётганидан бехабармиз. Оқова сув ер ости қувурларида зарарсиз жойга чиқариб ташланмоқда», деб ўзларини оқлашга уриндилар. Наҳотки улар корхоналарида ҳар куни ишлаб чиқаришдан ташқарига чиқарилаётган 6 минг куб метр оқова сувнинг қаёққа ғойиб бўлаётганини билишмаса? Суҳбатдошларимиздан бири «ҳадеб қайғураверманглар, сув етти юмаласа ҳалол бўлади» деб шикоятчиларга таскин бермоққа уринди. Қаранг ҳатто оқил халқ мақолининг маъносини ҳам бузишмоқчи. Ахир у оби ҳаётнинг муқаддаслигига путур етказмаслик учун рамзий маънода айтилган. Зеро, ота-боболаримиз сувни муқаддас билишган. Ёшлик чоғларимизда оқин сувга тупурса, хас-чўп ташласа ёки ювинди ағдарса гуноҳи-азимлигини боболаримиз такрор-такрор айтишарди. Чунки у пайтларда одамлар тўғри келган ариқдан сув ичишаверган. Қишлоқларда ҳозир ҳам шу одатлар бор. Ариқларни кузатиб юрганимизда Ташат қишлоғида бир ўспирин бола Картон ариғида оқаётган сувдан молини суғорди, сўнг ўзи кўкракни ерга қўйиб сувдан ичди. У боланинг ошқозонига қанча микроб тушганини ким биладиди?!

МУАММО ЕЧИМНИ ТАЛАБ ЭТАДИ

Буюк тиббиёт алломалари инсон танасининг тўртдан бир қисми сувдан иборат, бирор аъзонинг оғриши кўпинча ана шу мувозанатнинг ўзгаришидан бўлади, деб тушунтиришган. Дарҳақиқат, юқумли касалликлар инсон танасига кўпроқ сувдан ёки ҳаводан ўтади. Юқорида номлари қайд этиган қишлоқларда ошқозон-ичак, буйрак, жигар, сариқ касалликларининг келиб чиқишига, балки шу оқова сассиқ сув сабабчи бўлаётгандир?!

Спирт ишлаб чиқариш заводи маъмуриятининг чиқинди сувни зарарсизлантиришга ҳаракат қилмоқдамиз, деган фикрига ҳам тўла қўшилиб бўлмайди. Айни чоғда корхонанинг оқова сувни тозалаш иншооти тўла қувват билан ишламаётир. Дастлаб корхонани қуриш лойиҳасида кўрсатилган тозалаш иншооти қурилмасдан қолдириб юборилган. Унинг ўрнига эски кимёвий заводнинг тозалаш иншоотидан фойдаланиш режалаштирилган. Мана, эндиликда эски қурилма янги корхонанинг технологиясига жавоб бермаяпти. Оқова сувлар яхши тозаланмаётир.

Корхонанинг Ҳамидахон Мамажонова мудирлик қилаётган тозалаш лабораторияси ҳам ёлчитиб ишламайди, чиқинди сувга газли хлор қўшишнинг имконияти йўқлиги сабабли порошок ҳолидаги хлор сепилади. Аммо бунинг чиқинди сувга таъсири борми ёки йўқми ўз вақтида, текшириб турилмайди. 4 февралдан то биз борган кунгача дафтарга таҳлиллар қайд этилмаган. Сувнинг бактериологик таҳлили бажарилмаяпти. Баклаборатория фақат Қўқон шаҳрида бўлиб, улар билан корхона шартнома тузмаган. Бактериологик текшириш қилинмайди. Санитария қонун-қоидалари бўйича чиқинди сув ҳар соатда лаборатория текширувидан ўтказиб турилиши шарт.

— Сув ва ҳавони булғатмасликнинг иложи борми? — деган саволга корхона ишлаб чиқариш раҳбарлари шундай жавоб беришди:

— Заводдан чиқаётган ташлама сувни ариқларга қўшмаслик чораларини қилиш учун керакли ишларни амалга ошириш тадбирлари кўрилади.

Бизнинг ниятимиз, таҳририятга шикоят ёзганлар орзуси ҳам ўша заҳарли сувни тозалаш иншоотида тўла зарарсизлантириш, оқовани аҳоли соғлиғига даҳлсиз бўлган жойга чиқариб ташлашни тезроқ ҳал этишдир. Ахир, тоза сув, мусаффо ҳаво ҳар сония ҳаммага зарур.

Раҳимжон МЕЛИБОЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ МАЖЛИСИДА ТАЪКИДЛАНГАН ТЎРТИНЧИ УСТИВОР ЙЎНАЛИШ

СУВ ТАЪМИНОТИ ЯХШИЛАНДИ

«Зарафшон» жамоа хўжалигининг юқорида жойлашган бригадаларида сув таъминотини тубдан яхшилаш ўткир муаммолардан бири бўлиб турарди. Иқтисодий ислоҳотларни изчил амалга оширишда вазиятни теран англаган Жондор тумани ҳокимлиги хўжалик бошқаруви билан келишган ҳолда масалага ойдинлик киритишга қатъий қарор қилди. Ана шу мақсадда узунлиги беш километр, лойиҳа қиймати 10 миллион сўм бўлган «Зарафшон» канали қазишга қарор қилинди. Бош пудратчи ташкилот — «Амубухараканалстрой»га қарашли тумандаги 4-ПМК ташкилоти ирригаторлари мана икки ойдан буён канал қурилишида жадал суръатларда иш олиб бормоқдалар.

Дастлаб қудратли техника воситалари ёрдамида сув йўлининг ўзани қазилди. Кейин бир вақтнинг ўзида ҳам тупроқ, ҳам бетонлаштириш ишлари амалга оширилаётир. Ота-ўғил Мастон ва Бахтиёр Пўлатовлар бошқараётган қудратли экскватор кечани-кеча, кундузни-кундуз демай тўхтовсиз ишлатилаяпти. Бульдозерчи Тошпўлат Тешаев ҳамда кранчи Аҳад Тўлаевларнинг ҳам қўли-қўлига тегмайди.

Бетонлаштириш ишларида Ҳусниддин Абдуллаев, Ҳамза Бозоров пророблигидаги Ҳасан Назаров, Жўра Аллабердиев, Амирқул Нарзиев, Тўймурод Эргашев, Баҳриддин Усмонов сингари ишчи-хизматчи ҳамда мутахассисларнинг хизматлари бениҳоя катта бўлаяпти. Бетон қоришмаларини ташишда эса Нарзулло Азимов, Негмурод Тешаев, Тўлис Пирназаров ва Ислом Аҳмедов каби ҳайдовчилар қўшаётган ҳисса салмоқли бўлмоқда. Ишнинг конвейер асосида ташкил этилиши меҳнат унумдорлигини кескин оширишга имкон яратмоқда. Шу боис ҳам лойиҳа қувватида кўрсатилган маблағнинг учдан икки қисмини аллақачон ўзлаштиришга эришилди ёҳуд «Зарафшон» каналининг дастлабки уч километрлик қисми тайёр ҳолга келтирилди. Хўжаликнинг Урганжи ҳамда юқори Дарвеши қишлоқлари янги каналдан фойдаланишга киришди.

«Зарафшон» каналининг қуриб, фойдаланишга топширилиши хўжалик деҳқончилигини юксалтиришда муҳим аҳамият касб этиб, сувдан самарали фойдаланишга ҳам йўл очади.

Усмон НАВРЎЗ.

Қ. хаёти 1999 №16

ФЕРМЕР КИРОЙИ ШУНДАЙ БЎЛСА

Фидойи фермерлар ҳақида гап борганида Алижон Аҳмедовниенг номи фақат Қўрғонтепа туманидагина эмас, балки Андижон вилоятида ҳам биринчилар қаторида тилга олинади. Чунки у тадбиркорларга яратилаётган кенг имкониятлардан фойдаланиб, ўзининг чорвачиликка ихтисослашган «Оқсув» фермер хўжалигида қувончли натижаларга эришиб келаяпти.

Яқинда туман тадбиркорлар ва товар ишлаб чиқарувчилар палатаси, деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси, «Бизнес-фонд», «Камолот» жамғармалари ва бошқа ташкилотлар томонидан ўтказилган «Ташаббус-99» кўрик-танловида Алижон Аҳмедов етакчилик қилаётган жамоа ғолиб деб топилиб, вилоят биринчилигида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди. «Оқсув» фермер хўжалиги ўз муваффақиятларини янада мустаҳкамлаш йўлида ижобий изланмоқда. Ҳозирги пайтда умумий миқдори 212 минг АҚШ долларига тенг бўлган сутни қайта ишлаш мажмуасини қуриш ва ишга тушириш юзасидан кенг кўламдаги фаолият олиб борилаяпти. Бу кичик корхона фойдаланишга топширилгач, бир кеча-кундузда 20 тонна сутни қайта ишлаб, пишлоқ, сариёғ, қаймоқ ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаш имконияти вужудга келади.

С.РЎЗИМАТОВ.

> ***Иқтисодий ислоҳотларнинг муваффақияти, мамлакатимиз равнақи, ҳар бир оила, ҳар бир инсоннинг тўқ, фаровон ҳаёт кечириши пировардида қишлоқ хўжалигида ислоҳотларнинг нечоғли амалга оширилишига боғлиқ. Оддий деҳқондан тортиб юқори лавозимда ўтирган раҳбаргача буни унутмаслиги керак.***
>
> ***Ислом КАРИМОВ.***

У ЁНДА БИР СУРУВ, БУ ЁНДА БИР СУРУВ

Қоракўлчиликда ички хўжалик ҳисоби

...Олам узра касбу ҳунар кўп. Биров олтин конида ишлайди. Ўзгаси қудуқ қазиб, нефту газ излайди. Бошқа бировлар заводда фаолият кўрсатиб, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаради. Кимдир тикувчилик касбини шарафлаб, атлас тўқийди, бошқаси ерга дон сепиб, эл-юрт омборини ғаллага тўлдиради. Яна кимдир юртда мол кўпайсин деб, қўй боқади. Бу каби юмушлар осонлик билан бажарилмайди. Машаққати, аччиқ-чучуги бўлмаган касбнинг ўзи йўқ. Чорвадорларни олиб кўринг. Йил ўн икки ой тиним билишмайди. Қаҳратон қишда ҳам, саратонда ҳам! Баъзан тунларни уйқусиз ўтказишади. Қўй изидан юриб яйлов кезгани кезган. Куз ҳам шундай ўтади. Чўпон бахтига баҳор яхши келсин. Шунда кўнгли бироз ёришади. Бу йил чорвадор яйрабяшнайди. Нега десангиз, февралда моли ўтга тўйди...

Автобусдаги ҳамсуҳбатларимнинг гапларини жону дилим билан тинглардим. Мени чорвадорлар меҳнати баҳсидаги фикрлар кўпроқ қизиқтирарди. Яшириб нима қиламан. Касбим тақозоси туфайли чорвадорлар билан тез-тез учрашиб тураман. Куни кеча ҳам чорвадорлар даврасида эдим. Ҳозир бутун фикру хаёлим кенгликларда. Кўм-кўк майсалар билан қопланган қир-адир, сойликлар кўзни қамаштиради Қаёққа боқманг, чорва моллари ўтлаб юрганлигини кўрасиз. У ёнда бир сурув, бу ёнда бир сурув. Совлиқлардан ташкил топган жониворларнинг соғлом ва семизлиги кишини қувонтиради.

— Йил яхши келди. Баҳор бошланмасдан қўй ўтга тўйди, — дейди тажрибали қўйчивон Норқобил бобо. — Тўл бошланди. Қўй семиз бўлгани учун соғлом қўзи бераяпти. Ўзимдан гап сўрасангиз, етмиш ёшимгача қўй боқдим. Икки ўғлим чўпон. Қўйни шуларга топширганман. Ўзим хабар олиб тураман. Йўл устидаги қўйларни кўрган бўлсанглар керак. Шу отар бизларга қарайди. Уларга Ўрол билан Чоршанба ўғилларим кўз-қулоқ бўлиб турибди.

— Қишлов қийнаб қўймадими, — деб сўраймиз отахондан.

— Қишлов бир мунча енгил ўтди. Нимага десангиз мол озиқаси кўп эди. Беда, сомон ғарамлари бузилмади. Тўплаган каррагимиздан ярми ортиб қолди. Озми-кўпми кучли озиқа ҳам бор.

— Эгиз туғиш қандай бўлаяпти?

— Ўнта совлиққа битта тўғри келади. 450 бош мол бор. Шундан қирқ-элликтаси эгиз қўзилайди. Ҳар йили 350-400 бош қўзи ўстиришга қолдирилади. Бу йил ҳам кам бўлмайди. Қўзи қоракўл териси учун сўйилмаса, бир бош совлиқ биттадан қўзи эргаштиради. Шундай бўлса туёқ сони кўпаяди.

Қўйчивонга нигоҳ ташлаймиз. Эллик йиллик тинимсиз меҳнат ўз изини қолдирган. Пешонасида ажинлар пайдо бўлган, кўзлар киртайган, билакдаги куч-қуввати камайган кўринади. Лекин ҳаётидан нолимайди. Фарзандлари отага битмас-туганмас дуо келтиришаяпти. Бир-биридан ширин невара-чеваралари бор. Улар боболарини зериктиришмайди. Келинлари ҳам отахоннинг ҳурматини жойига қўйишади. Ўз оталаридай эъзозлашади. Узоқ-яқинга бормоқчи бўлса, енгил машинаси бор. Мол кўп. Қўша-қўша сигир соғилади. Сут-қатиқ сероб. Сурувнинг бир чеккасида ўнлаб қўй-қўзилари ўтлаб юрибди. Гўшт излаб юрмайди. Жумбул момо билан келинлари тандирдан иссиқ нон узиб, қозон қайнатишдан чарчашмайди.

— Хўжалигимизда 48 отар қўй-қўзи бор, юздан ошиқ чўпон-чўлиқ ишлайди, — дейди Мардон Иброҳимов номли жамоа-ширкат хўжалиги раиси Ҳасан Эшмуродов. — Чорвадорларимиз билан чек дафтарчаси асосида иш олиб борилади. Чек дафтарчаси биз учун ҳам, чўпон учун ҳам қулай. Нимага деганда дафтарчада хўжалик билан чўпон ўртасидаги шартнома қоидалари очиқ-ойдин ёзиб қўйилган. Чўпон хўжаликдан қанча тонна мол озиқаси олган бўлса, чек дафтарчасига ёзиб қўяди. Ё бўлмаса озиқ-овқат маҳсулотлари олган бўлиши мумкин. Ҳисоб-китобни чўпоннинг ўзи олиб боради. Йил охирига келиб кирим-чиқим масаласи икки ўртада кўриб чиқилади. Ана шунда чўпоннинг бир йил давомида қилган харажат ва даромади ойдинлашади. Ишни тўғри ташкил этган чорвадор тежамкорликка эришган бўлса, мукофот олади. Акс ҳолда хўжаликка чўнтагидан тўлайди. Чунки чек дафтарчасида шартнома қоидаларини бажармаганлар учун жазо чоралари кўрсатилган. Кимки ҳисоб-китоб билан ишласа — ўзига фойда бўлади. Шартномада кўрсатилганидан кўпроқ харажат қилса, ўзига зарар. Масалан, юз бош совлиқдан юз бош қўзи олиши керак. Чўпон мўлжалдагидан 10 бош кам қўзи олди дейлик. 10 бош қўзини жойига қўйиши керак. Бизда шундай тартиб ўрнатилган. Бундан ўз ишини билган чўпонлар катта фойда кўришаяпти. Қилич Абдихолиқов деган чўпонимиз йил якунига кўра бултур 36 минг сўм фойда олди. Чунки у ҳамма кўрсаткичлар бўйича режани бажарган. Шартномада кўрсатилганидек, ўз отари бўйича тежаб қолинган фойданинг етмиш фоизини олди. Бозор Болтаев деган чўпонимиз эса йил охирига келиб хўжаликка саккиз минг сўм пул тўлади...

Тома-тома кўл бўлади, деганларидек, тежаб-тургани ҳисобига хўжалигимиз бултур 18 миллион сўм фойда кўрди. Кўрилган фойданинг етмиш фоизи илғор чўпонларга тақсимот қилинди. Бу йил камида 25 миллион сўм фойда олиш кўзда тутилган. Биз бунга эришишга интиламиз. Бултурги мол озиқасининг тенг ярми тежаб қолинди. Қўй-қўзи қишдан семиз ва соғлом олиб чиқилди. Энг муҳими — бу йил ўт яхши.

— Аҳолининг чорва маҳсулотларига бўлган талаби кун сайин ошиб бормоқда, — дейди Деҳқонобод тумани ҳокими Худойберди Ғаниев. — Бугунги кунда етиштирилаётган гўшт ёки сут миқдори бизни қониқтирмайди. Гўштни ҳам, сутни ҳам кескин кўпайтиришимиз керак. Ана шунда биз халқ ишончини оқлаган бўламиз. Туман хўжаликларида чорва маҳсулотларини кескин кўпайтириш учун ҳамма имконият яратилган. Умумий майдонимиз 400 минг гектардан ошади. Шунинг асосий қисмини яйлов ташкил этади. Яйловларимиз серўтлиги билан ажралиб туради.

45 минг гектарни ташкил этган ўрмонларимиз катта бойлигимиз ҳисобланади. Боғ-роғларимизнинг бир қисми ана шу ўрмонзор атрофида жойлашган. Чорва моллари айни саратон ойлари ўрмон яқиниларида жойлашган яйловларда боқилади.

Ғалла ҳосилдорлиги оширилган жойларда чорва маҳсулотлари кўпаяди. Биз шунга амал қилган ҳолда ғалла майдонларини янада кенгайтирдик. Ҳосилдорликни ошириш учун тадбирлар белгилаб чиқилди. 1600 гектар майдонда масхар, 800 гектар майдонда зиғир етиштириш режалаштирилган. Биз шунга эришсак, туманимизда катта миқдорда ёғ маҳсулотлари тайёрланади, чорва учун мўл-кўл озуқа ҳозирланади.

Аҳолини ижтимоий ҳимоялаш борасида амалга оширилаётган тадбирлар ўз самарасини бермоқда. Дўконларда аҳоли эҳтиёжи учун зарур бўлган озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилинаётир. Деярли барча қишлоқда мойжувоз, тегирмон, гўшт дўконлари, магазин ва пуллик хизмат кўрсатиш тармоқлари ишлаб турибди. Кўплаб хўжаликлар тоза ичимлик суви билан таъминланган. Қишлоқларни газлаштириш — шу куннинг долзарб масаласи қилиб қўйилган.

Шу куни бепоён қир-адир яйловларни кўздан кечирдик. Улар бир-бирларидан гўзал, дилрабо эди. Табиатнинг қудратини қаранг. Тоғлар узра туташиб кетган яйловлар кўм-кўк либосини кўз-кўз қилади.

Атрофдан кўз узолмаймиз. Гўзал табиат чорвадорларга беқиёс шодлик ҳадя этганлигини сезиш қийин эмас. Ким билан учрашманг, юзларида нур курасиз. Йилнинг яхши келганини шоду ҳуррамлик билан ҳикоя қилишади. Беқиёс файзу барака олиб келган гўзал баҳорни дилдан олқишлашади. Бу йил кенг яйловлар бағри қўй-қўзи билан тўлишини ўйлаб, беҳад қувонишади.

Бозор ЭРҚОРОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

* * *

Суратда: тажрибали чўпон Амир Тошмиров. У қўйларнинг семиз ва соғлом бўлишига эришаяпти.

ҒАЛЛАКОРЛАРНИНГ ШУ КУНДАГИ ДОЛЗАРБ ВАЗИФАЛАРИ

Ҳозир республиканинг асосий суғориладиган ерларида кузги ғалла тўлиқ тўплаш, жанубий ҳудудлар, Фарғона водийси, кўпгина минтақаларда найчалаш даврига кирган. Чуқурроқ таҳлил этадиган бўлсак, 700 минг гектар ёки 70 фоиз майдонлардаги ғаллазорларнинг ҳолати яхши баҳоланмоқда.

20 фоиз майдонларда экиш кечикиброқ ўтказилгани учун ўсимликларнинг ривожи пастроқ, айниқса ғўза ичига экилган ерларда ғалланинг туп сони камроқ, бир квадрат метрда 200—250 донани ташкил қилади. Бу жойларда интенсив ва агротехника тадбир-чораларини кўриш талаб этилади. 10 фоиз майдонлар кеч экилгани сабабли майдонларнинг ривожи паст, кўчатлар сийрак. Бундай ерларда қўшимча агротехника чора-тадбирлари кўрилиб, минерал ўғит солиш, суғориш ишлари ўтказилгандагина мўлжалдаги ҳосилни олиш имконияти туғилади.

Баҳор фасли ғаллачиликда ҳал қилувчи давр ҳисобланади. Ҳозир майсаларни озиқлантириш, парваришлаш, суғориш ва бошқа юмушлар бошланиб кетди. Ўтган йил кузида республикамиз суғориладиган майдонларига асосан Краснодарь селекциясига мансуб Юна буғдой нави экилганди. Бу нав тупроқ унумдорлиги, агротехникаси, хусусан маъданли ўғитлар ва намликка ниҳоятда талабчан. Ўтган йиллар тажрибаси шуни кўрсатдики, Юна нави республикамизнинг тупроқ унумдорлиги ва деҳқончилик маданияти нисбатан юқорироқ бўлган Андижон, Самарқанд, Хоразм, Тошкент вилоятларининг кўпчилик хўжаликларида юқори ҳосилдорли эканлигини намоён қилган бўлса, тупроқ унумдорлиги нисбатан пастроқ, сув билан камроқ таъминланган Жиззах, Сирдарё, Қашқадарё, Навоий ва бошқа айрим ҳудудларда кутилган натижани бермади. Шу кунга келиб, ғалла уруғини барвақт экиб, ўз вақтида ўғитлаб ва суғорган хўжаликларда бир квадрат метрдаги ўсимлик туп сони 350—400 ҳамда ундан ортиқни ташкил этмоқда.

Ўтказилган илмий изланишларнинг кўрсатишича, суғориладиган кузги ғаллада бир центнер дон етиштириш учун ўсимликнинг тупроқдан ўртача 3, 2 кг азот, 1, 2 кг фосфор ва 3 кг калий моддалари билан озиқланиши талаб этилади. Республиканинг суғориладиган ерларида ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини чегаралаб турувчи асосий сабаблар биринчидан, тупроқда ўсимлик ўзлаштира оладиган азотли ва фосфорли озуқа моддаларнинг камлиги бўлса, иккинчидан вегетация давомида намликнинг етишмаслигидир. Суғориладиган майдонлардаги ғалла ҳосилдорлигининг 50—60 фоизи маҳаллий ва маъданли ўғитлар ҳисобига олинади. Лекин республиканинг аксарият хўжаликларида маъданли ўғитлардан тежамли ва оқилона фойдаланиляпти деб бўлмайди.

Суғориладиган майдонлардаги кузги ғаллани озиқлантириш табақалашган ҳолда бўлиши лозим. Биринчи озиқлантириш 60-70 кг ҳисобидан азотли ўғитлар билан ўтказилади. Иккинчисида эса ўсимликнинг тўлиқ найчалаш даврида гектарига 80—100 кг ҳисобида азотли ўғитлар берилиши зарур. Интенсив типдаги буғдой навларини озиқлаштиришда азотли ўғитлар меъёри 10—15 фоиз кўпайтирилиши мақсадга мувофиқ. Озиқлантириш билан кетма-кет суғоришни ҳам бошлаш керак. Иложи борича минерал ўғитлар механизмлар билан берилганда самарадорлик кескин ошади.

Суғориш муддати ва меъёри хўжаликнинг табиий иқлим шароити, хусусан тупроқнинг механик таркиби, ер ости сизот сувларининг жойлашиши ва ўсимликнинг туп сони ҳамда бошқа омилларни ҳисобга олган ҳолда табақалашган ҳолда ўтказилиши зарур. Вегетация давридаги биринчи суғоришни ўсимликнинг туплаш-найчалаш даврида гектарига 600—700 кубометр ҳисобидан, иккинчисини ўсимликнинг найчалаш-бошоқлаш пайтида 700—800 кубометр ҳисобидан ўтказиш лозим. Кейинги суғоришлар ўсимликнинг гуллаш, сут-мум пишиш даврларида ҳам тўла меъёрда ўтказилиши мақсадга мувофиқ. Четдан келтирилган интенсив типдаги буғдой навларини суғориш режими тупроқ ва об-ҳаво шароитларига қараб бир-икки марта ортиқ бўлиши лозим. Суғориладиган ерларда барча ғалла навлари учун намликка бўлган энг катта талаб гуллаш-сут пишиш даврида бўлади. Бу пайтда юзага келадиган тупроқ ва ҳаво қурғоқчилигининг таъсири доннинг майда ва пуч бўлиши, пировард натижада эса ҳосилдорликнинг пасайишига олиб келиши мумкин.

Ҳосилдорликка таъсир этувчи сабаблардан бири бегона ўтлардир. Аксарият ғаллакор хўжаликларда бегона ўтларга қарши курашга етарли даражада аҳамият берилмайди. Натижада ўт босган майдонларда ҳосилни ўрибянчиб олиш қийинчилик билан олиб борилади, ҳосилнинг анчагина қисми нобуд бўлади. Бегона ўтларга қарши қуйидаги гербицидлардан фойдаланилади: бир йиллик бегона ўтларга қарши гранстарнинг 75 фоизини гектарига 15—20 гр, парднер эса — 1,5 кг сарфланади. Кўп йиллик бегона ўтларга қарши банвелнинг 48 фоизли, гектарига 0,6—0,8 кг, сторане эса 0,9 кг сарфланади. Гербицидлар бегона ўтлар барглари орқали сурилади ва танасига ўтади. Натижада бегона ўтлар аввал рангсизланади, кейин сарғайиб, парднер қўлланилганда 3-4 кунда, бошқа гербицидлар қўлланилганда1—2 ҳафтада нобуд бўлади. Гербицидларни қўллаш даври асосан ғалланинг туплаш, бегона ўтларнинг асосий қисми униб чиққан даврда тайёрланган эритмани пуркаш орқали амалга оширилади. Пуркаш ишлари винтиляторли, штангали механизмли ОВХ-28 билан, даланинг айрим жойлари ифлосланган тақдирда эса қўл пуркагичлари орқали амалга оширилади.

Суюқликни тайёрлашда аввало пуркагич аппаратлари бакининг ярмига қадар тоза сув қуйилади ва гидро аралаштиргич ишга туширилади. Олдиндан тайёрлаб қўйилган гербицид миқдори ўлчов идишига (челакка) солинади ва унга 5-7 литр сув қуйиб аралаштирилади, кейин пуркагич бакига қуйилади. Шундан сўнг бак тўлдирилиб, ишчи суюқлик тайёрланади. Ишлаш даврида ҳаво ҳарорати 14° дан юқори (Парднер гербициди учун 5° дан зиёд) иссиқ ва ҳаво очиқ бўлиши керак. Хавфсизлик чоралари учун махсус ишчи кийимлари ва бошқа шахсий ҳимоя воситаларидан фойдаланилади. Муддати ўтгач ёки паст ҳароратли пайтда қўлланилган гербицидларнинг таъсир кучи кескин камаяди. Бу йилги шароитда сувли ғаллазорларда ёввойи ўтларнинг кўп бўлиши ҳисобга олиниб, уларни қўл кучи билан ўтоқ қилиш ҳам тавсия этилади.

Лалми ерларда кузги ғалладан юқори ҳосил олишнинг муҳим омилларидан бири яхши озиқлантиришдир. Ёғингарчилик кам бўладиган минтақаларда азотли ўғитлар билан озиқлантириш меъёри соф озуқа модда ҳисобида гектарига 30 килограмм, қирадирлик минтақада 40 кг.ни, тоғолди ва тоғли минтақаларда эса 60 кг.ни ташкил этади. Барча лалми майдонларда озиқлантириш эрта баҳорда ўтказилиши зарур.

Лалмикор минтақаларда тупроқ унумдорлигини ошириш, деҳқончилик маданиятини яхшилашда ғалла-тоза шудгор алмашлаб экиш тизимини кенг жорий этиш мақсадга мувофиқ. Ўзбекистон ғалла ва дуккакли дон экинлари институтининг Ғаллаорол филиалида ишлаб чиқилган ғалла-тоза шудгор алмашлаб экиш тизимини татбиқ этиш алоҳида аҳамиятга эга. Лалмикор ерларнинг ёғингарчилик кам бўладиган текислик минтақаларида тоза ва банд шудгорларнинг салмоғи 50 фоиз, ёғингарчилик ўртача бўладиган қир-адирлик ерларда 40 фоиз, ёмғир кўп бўладиган тоғли минтақаларда эса 15—17 фоизни ташкил этиши мақсадга мувофиқ.

Тоза шудгорга қолдирилган лалми майдонларда ерни ҳайдашнинг мақбул муддати қуйи минтақаларда март ойининг охири ва апрель ойининг бошлари, яъни баҳорги ёғин-сочинлик кунлар тўлиқ бўлиб ўтган даврга тўғри келиши керак. Тоғ олди ва тоғли минтақаларда тоза шудгорни кўтаришнинг муддати об-ҳаво шароитларига қараб май ойининг биринчи ва иккинчи ярмиларига тўғри келади. Тупроқ 20-22 см чуқурликда ағдариб ҳайдалиши зарур. Бунда плугларга борона ёки бошқа мосламаларнинг тиркалиши шарт эмас. Тоза шудгорга қолдирилган майдонларда тупроқдаги намликнинг буғланиб кетишига йўл қўймаслик ва бегона ўтларга қарши курашиш мақсадида то кузги ғалла экиш мавсумигача бир-икки марта плоскорезлар билан ишлов бериб туриш талаб этилади.

А. ОМОНОВ,
Қишлоқ хўжалик илмий-ишлаб чиқариш маркази бош директори ўринбосари.
Ғ. ОТАБОЕВ,
Г. ЮСУПОВ,
С. РУСТАМОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари номзодлари.

ИЖАРА УСУЛИ — МАНФААТДОРЛИК КАЛИТИ

«Оҳангарон» ҳиссадорлик жамияти ўтган йили қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва сотишда самарали ютуқларни қўлга киритди. Айниқса, хўжалик ғалланинг ўзидан 40 миллион сўмга яқин даромад кўрди. Маҳмуд Қўшоқов, Раҳимжон Қўйбоқов сингари оилавий пудрат аъзолари ғаллачиликда юксак ютуқларга эришиб, ҳар гектар ҳисобига 45-47 центнердан дон етиштирдилар.

Ҳиссадорлик жамиятида оила пудратини тараққий эттиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Йил давимида етмишга яқин оила пудратчилари меҳнат қилишди. 61 нафар оилавий пудратчиларга мавжуд ғалла майдонлари шартнома асосида бўлиб берилди. Бу эса хўжаликда деҳқоннинг эркин ишлашига кенг имконият яратди. Келгусида бу иш усулини янада тараққий эттириш режалари белгилаб олинди. Ўтган йил кузида хўжаликда суғориладиган майдонларга ғалланинг ҳосилдор навлари экилиб, улар бекаму кўст ундириб олингани ҳолда икки марта суғорилди. Ҳар гектар ғаллазорга 180 килограммдан ортиқ аммофос сепилди.

Сабзавот маҳсулотлари ишлаб чиқариш хўжаликнинг энг сермаҳсул соҳаларидан бири ҳисобланади. Деҳқонлар ўтган йили 2000 тоннага яқин сабзавот маҳсулотлари етиштирдилар. Айниқса хўжаликнинг Абдужаббор Абдужалолов бошчилик қилаётган биринчи ширкати деҳқонлари сабзавотчиликда ўзига хос тажриба тўплади. Бу ерда меҳнат қилаётган кўпгина бригадалар, оилавий пудратчилар ҳар гектар ҳисобига 40-45 минг сўмдан даромад келтирдилар.

Боғдорчилик хўжаликнинг каттагина қисмини ишғол қилади. Мавжуд 600 гектарга яқин олмазору беҳизорлар оилавий ижарачиларга шартнома асосида бўлиб берилган. Соҳадан 5 миллион сўмдан ортиқроқ даромад олинган бўлсада, бу кўрсаткич ҳали камлигини таъкидлаш зарур. Боғдорчилик маҳсулотларини кўпайтириш, етиштирилган мевалардан маҳсулотлар тайёрлашни ривожлантириш даромадни янада кўпайтиради.

Чорвачиликни тараққий эттириш, унинг маҳсулдорлигини оширишга астойдил киришиш зарурлиги таъкидлаб келинишига қарамай соҳада муаммолар талай эканлиги кўриниб турибди. Халқимизда чорва қирқ йилда бтикланади, деган нақл бор. Хўжаликда ҳар бош соғин сигирдан сут соғиб олиш йил давомида 2240 килограммга етказилди. Насл олиш ҳам кўнгилдагидек бўлди. Қўйчилик хўжаликда алоҳида ўрин эгаллайди. Тажрибали мутахассис Икромжон Файзиев раҳбарлик қилаётган бу соҳада ўсишга эришилмоқда. Қўйлар бош сони 14 мингдан ортиб кетди. Режада белгиланган гўшт, жун ва бошқа маҳсулотлар етиштириш ва сотишдан келган даромад ҳам хўжалик иқтисодининг кўтарилишига ижобий таъсир кўрсатди.

Хўжаликда ишчиларнинг иш ҳақлари ҳам ўсиб бораяпти. Ўтган йили ҳар бир ишчи ўртача 3760 сўмдан ойлик иш ҳақи олиб турди. Йил охирида эса пировад натижага кўра ҳар бир ишчига ўртача 45 минг сўмдан устама ҳақ бериш имкониятлари туғилди. Ишлаб чиқаришда самарадорликнинг ортиши ҳисобига 20 миллион сўмдан кўпроқ фойда олинган бўлса, унинг аксари қисми аҳолининг ижтимоий шароитини яхшилашга сарфланиши белгиланди. Жумладан, Ёнариқ, Унгут, Қорахитой аҳоли пунктлари бу йил тўлалигича газлаштирилади. Иккита катта сув қудуқларининг таъмирланиши натижасида тоза ичимлик суви янада кўпайтирилади. Алоҳида таъкидлаш жоизки, хўжаликда маҳсулот ишлаб чиқаришнинг кўпайтирилиши ва даромадларнинг ортиши сабабли давлатдан олинган барча қарзлар узил-кесил тўлаб бўлинди. Амалдаги йилдан бошлаб хўжаликнинг ҳеч қандай ташкилотдан бирор сўм қарзи йўқ. Мавжуд ўндан ортиқ аҳоли пуктларига аҳоли маиший турмуши учун зарур бўлган шарт-шароитларни яхшилаш, қишлоқларда сарторошхона, этикдўзлик, гиламдўзлик, тикувчилик, радио аппратларини тузатиш устахоналари ташкил этиш, маиший хизматнинг бошқа турларини кўпайтириш, халқ таълими, соғлиқни сақлаш ва бошқа тармоқлар бўйича янги бинолар қуриб, фойдаланишга топшириш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Бир сўз билан айтганда, «Оҳангарон» ҳиссадорлик жамияти Оҳангарон туманида биринчилардан бўлиб фойда кўрадиган хўжаликлар сирасига кира бошлади.

Мўмин ҚАЮМОВ.

МАЙСАЛАР ОЗИҚЛАНТИРИЛЯПТИ

ЖИЗЗАХ вилояти ғалакорлари бу йил 200 минг гектардан зиёд ерда деҳқончилик қилмоқда. Ана шунинг тенг ярми суғориладиган майдонлардир. Ғаллакорлар ўтган йиллардагига нисбатан мўл ҳосил етиштириш мақсадида экин парваришига алоҳида эътибор беряптилар. Ҳозиргача ғалла икки марта суғорилиб, уч марта озиқлантирилди.

Маълумки, ғалазорларни бегона ўтлардан тозаламай туриб юқори ҳосилдорликка эришиб бўлмайди. Бу муаммони ҳал эришда Франциянинг «Рон-пуленк» фирмасида ишлаб чиқарилган парднер гербециди ғоят қўл келади.

НАСОСЛАР МАВСУМГА ШАЙ

Экин майдонларининг катта қисми насослар орқали суғориладиган Сурхон воҳасида деҳқончилик ишларини ана шундай агрегатларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Шу боис вилоятдаги барча катта-кичик насослар айни кунларда шай ҳолга келтирилди.

Республика «Ўзсувтаъмирқурилишфойдаланиш» ишлаб чиқариш бирлашмаси Термиз хўжалик ҳисобидаги участкаси жамоаси насос станцияларининг йил давомида узлуксиз ишлашига эришиш борасида жонбозлик кўрсатмоқда. Насос станциялари учун эҳтиёт қисмлари ва бошқа зарур жиҳозлар жамғариб қўйилди. Шу туфайли Амударё сувини бир неча кўтармалар орқали Сурхон-Шеробод даштларига чиқариб берадиган «Аму-Занг» ва бошқа йирик насос станцияларининг бир маромда ишлаши таъминланади.

(ЎзА).

МАКТАБ ЯРАТГАН МИРИШКОР

Содиқжон Абдурасулов бу кунни сира унутмайди. Бир умр ёдидан чиқмаса керак...

У ўша куни қўшни хўжаликдаги ҳамкасбининг таклифи билан унинг ҳузурига ўтиб, экин далаларини бирга айланиб, кўриб юрган эди. Катта йўл ёқасидаги пайкал билан танишаётганда дала тўғрисига бирдан уч енгил машина келиб тўхтади. Вилоят ёки туман ҳокимларидан бирontаси бўлса керак, дея бир-бирига қарашиб тахмин қилишди улар.

— Йўқ, — деди шу заҳоти унинг мезбон ҳамроҳи, — янглишибмиз, Президентимиз Ислом ака-ку?!

— Ҳа, тўғри айтасиз, биродар, ўша киши, бирдан далага юрганликларидан билдим, — деди Содиқжон ака.

— Ҳорманглар, деҳқонбувалар! — деган ёқимли товуш эшитилди.

Президент шундоқ ғалла пайкалининг бошида улар билан қўл бериб сўрашди.

Туман ҳокими деҳқонларни Йўлбошчига таништирди. Шунда у киши Содиқжон аканинг елкасига меҳр билан қўлини қўяркан:

— Таниқли деҳқон Содиқжон Абдурасулов-да? — деди.

Ҳокимлар ҳам, унинг ўзи ҳам бош ирғиб, «шундай», дейишди.

Президент:

— Яшанг, биродар! Ғалла Содиқ акамиз бир умр пахтасига содиқ бўлиб юраверадими, бизга ҳам қарасин деб, турган эди, у томонга ўтиб, тўғри қилдингиз, бу ишда ҳам омадингизни берсин, — дея самимий кулиб, унинг елкасига яна бир бор оталарча қоқиб қўйди.

Юртбошимиз республикада ғалла мустақиллиги йўлида олиб борилаётган ишлар, вазифалар, муаммолар ҳақида қисқача гапириб, шаҳрихонлик деҳқонларнинг бу борадаги изланишлари билан қизиқди. Уларга баъзи саволлар берди, умуман, ғаллачиликни янада ривожлантириш учун нималар қилиш кераклиги тўғрисидаги фикр-мулоҳазаларини эшитди. Суҳбат кўпроқ ғалла уруғчилиги масаласида бўлди. Фикр алмашув охирида, Президент Содиқжон акага юзланиб:

— Масалан, сиз нима дейсиз, Андижонни республикага ғалла уруғи етказиб берадиган, яъни ихтисослашган вилоятга айлантирсак бўладими? — деб сўради.

— Бўлади, Ислом ака! — деди Содиқжон Абдурасулов.

— Баракалла! - деди Юртбоши хурсанд бўлиб.

Кутилмаганда азиз дамлардан баҳраманд бўлган деҳқонлар ғоят мамнун эдилар...

— Ўшанда, — дейди Содиқжон ака унутилмас воқеа ҳақида тўлқинланиб, алоҳида фахр билан ҳикоя қиларкан — кимнинг хаёлига келибдики, мамлакат раҳбари билан қадрдон ҳамкасбимнинг даласида учрашиб, суҳбатлашаман, деб. Бу омад, бахт эди, биродар. Юртбошимизнинг оталарча меҳрибонлик билан қўлларини елкамга қўйиб, соғлигимни, ишларимни, ҳатто оиламни сўрашини кўз олдимга келтирсам, қандай ажойиб инсонпарвар раҳбаримиз бор-а, деб хурсанд бўлганимдан теримга сиғмай кетаман. «Мана шу масалада, сиз нима дейсиз?» деб мендай оддий деҳқоннинг фикр-мулоҳазалари билан қизиқиб турганликларини эсласам, Худо бизга чинакам халқпарвар Йўлбошчи бериб қўйганидан шукр қиламан. У кишининг қишлоқ хўжалиги муаммолари, масалан, дон уруғчилиги масаласига тўхталиб, янги навлар ва олимларнинг бу борадаги изланишларини шу заҳоти бекаму кўст таҳлил қилиб берганликлари ёдимга тушганда эса, ҳақиқий аллома Юртбошимиз борлигига такрор ва такрор амин бўламан.

Меҳмонхона айвонида бошланган суҳбатимиз бўлинди. «Ассалому алайкум», деб кириб келган йигит менга қараб: «узр, ака» дегач, «Устоз, келишилган вақтда келдим, машина тайёр эди, нима қиламиз?» — деди. Мезбон, «Даласига чигит экkан шогирдларимдан бири пайкалимни бирров кўриб берасизми, маслаҳатингиз керак бўлиб қолди, деганди, соат саккизда келади», деб мени огоҳлантирганди. Шунинг учун биз хайрлашиб, суҳбатни кечқурун давом эттиришга келишдик.

* * *

Содиқжон ака аввал пахтакор эди. Пахтакор бўлганда ҳам Шаҳрихон туманининг энг моҳир, Андижоннинг таниқли пахтакорларидан бири эди. Унинг суяги ғўза парвариши билан шуғулланишда қотган...

Очерк

...Абдубий қишлоғилик ўн етти ёшли Содиқжон ўрта мактабни битириб, зооветеринария техникумининг биринчи курсида ўқиётганида отаси — оддий деҳқон Абдурасул ака тўсатдан вафот этиб қолди. Қатағонлар ҳамон давом этаётган 50-йилларнинг ўрталари. Одамлар ниҳоятда қийналиб кун кечираётган пайтлар. Стипендияга қўшимча бериб турадиган отадан ажралса ҳам ўқиши мумкин, лекин, етти болали, саккиз жонли оила қийналиб қолади-ку? Унга ёрдам бермаса бўладими? Нима қилиш керак? Содиқжон ўқишни тўхтатишга аҳд қилди. Шунда онаси Баҳринисо опа «сен, болам, ўқишни давом эттиравер, биз бир амаллаб кун ўтказиб турармиз» деганида, «Йўқ, ҳали ёшман, ойи, балки, кейинчалик сиртдан ўқиб оларман, ҳозир уйга қарашмасам бўлмайди, сиз касалманд акам ва укаларим билан қийналиб қолишингизни хоҳламайман», деб қароридан қайтмади.

У пахтачилик бригадасида оддий деҳқон бўлиб ишлай бошлади. Жамоа етакчисининг кўрсатмаси билан бир гал сувчиларга қарашса, янаги гал механизаторга ёрдамлашди. Йиғим-терим пайтида пахта юклаш билан банд бўлди. Мавсум тугаши билан ерларни ҳайдашга киришилганда, механизатор ёнида юриб, техникага кўзи пишиб, қўли ўрганиб қолгани учун, бемалол шудгорловчи тракторни ҳам бошқариб кетди.

Янги мавсумга тайёргарлик кўрилаётган пайтда уни хўжалик раҳбари ўз ҳузурига чақирди.

— Содиқжон, бригадага яхши ёрдам бердинг, — деди раис Мўминжон Иброҳимов, — бундан хурсандмиз, яша. Энди бизни яна бир хурсанд этадиган иш қиласан. Янги пахтачилик бригадаси тузяпмиз. Шунинг етакчилигини сенга топширишга қарор қилдик.

— Қандай бўлади, раис бува? — деди кутилмаган бу таклифни эшитган Содиқжон. — Менга қийин эмасми. Эплаб кета оламанми?

— Эплаб кетасан, ука. Биз бежизга бу фикрга келмадик. Биринчидан, сен хўжаликка кўп меҳнати сингган, ҳар қандай одам билан ҳам тил топишиб кета оладиган ажойиб инсон, раҳматли Абдурасул аканинг фарзандисан. Иккинчидан, сенинг отангга муносиблигингни, яъни ишчанлигингни ўз кўзимиз билан кўриб, амин бўлдик. Шунинг учун, ҳеч иккиланмасдан эртадан ишни бошлайверасан. Қандай маслаҳат ёки ёрдам керак бўлса бемалол, эшигим очиқ.

Хўжалик мутахассислари Содиқжонга эрта баҳорда 80 гектар ер ўлчаб беришди. Бригада аъзолари асосан абдубийлик одамлар эди. Уларнинг орасида Содиқжоннинг отаси бригадирлик қилган пайтида у киши билан ишлаб, қадрдон бўлиб кетган деҳқонлар ҳам бор эди. Бригадир бегонамас, дўстимизнинг фарзанди, дея янги мавсум ишларига киришган худди шу пахтакорлар асосий юмушларни ўз зиммаларига олишди. Содиқжон раисдан бригада учун алоҳида универсал олишга муваффақ бўлганида, жамоа аъзолари: «жойларда ҳамон техника навбатини кутиб деҳончилик қилинаётган бир пайтда етакчининг шарофати билан ўз уловимизга эга бўлдикми, ишимиз албатта яхши бўлади», деган қатъий ишонч билан далада тер тўкишарди.

Чигит ўз вақтида ундирилиб, унга ишлов берилаётган кезларда Содиқжон марҳум отасининг қўшни туманда деҳқончилик қиладиган, Андижон вилоятида моҳир пахтакор сифатида танилган бир биродари ҳузурига ўтиб келди. Ундан ўзига зарур бўлиб қолган баъзи маслаҳатларни олиб қайтди. Қобилжон ака деган бу одам кўп ўтмай, янги шогирдининг даласига махсус ташриф буюриб, ишларини кўрди, «Илк етакчилик йилинг бўлса ҳам ғўзаларинг ёмонмас, ўғлим», дея яна тегишли йўл-йўриқлар бериб кетди.

Содиқжон ўз жамоаси билан ўша йили ҳар гектар ердан 29 центнердан ҳосил йиғиштириб олиб, ишончни оқлади. Уни табриклаган раис «Содиқжон, сен биринчи навбатда ажойиб деҳқон, бригадир бўлган раҳматли отангнинг руҳини шод этдинг», деганида у беихтиёр тўлқинланиб кетди...

Эллик саккизинчи йил ҳам Содиқжон ака ва унинг жамоаси учун муваффақиятли бўлди. Учинчи мавсумда унинг ерлари кенгайиб 100 гектарга етди. Йиллик режа хўжаликдагина эмас, балки, бутун туманда биринчилардан бўлиб бажарилди. Ҳосилдорлик гектар ҳисобига 35 центнерга етди.

Ўша давр Андижон пахтачилигининг чинакам устозларидан бири бўлган Қумри Рустамовага шогирд бўлди. Тажрибали пахтакорларнинг давраси уюштириладиган бўлса, унинг ёнида юрди. «Давра кўрган деҳқон давр суради», каби ажойиб ҳикматни мен ўша йиллари илк бор Қумри опадан эшитганман», дейди Содиқжон ака.

Содиқжон Абдурасуловнинг етмишинчи-саксонинчи йиллардаги меҳнат ютуқлари омили билан қизиққанимда, моҳир деҳқонлар пахтачиликда яратган тажрибаларни меҳр ва қунт билан ўзлаштириб олганлиги-

(Давоми 4-бетда)

Самарқанд туманидаги боғ ва далаларда ҳам баҳорги юмушлар қизғин бошлаб юборилди. Шунингдек, «Миришкор» фермер хўжалиги тассаруфидаги 2 гектарлик иссиқхонадан олинаётган даромад баракали бўлмоқда. Боғбонлар эса мевали дарахтларга шакл бериш ишларини бошлаб юборишди.

СУРАТЛАРДА: 1. Фермер (ўнгда) Абдурауф Давронов ўғли Абдуғаффор ва ҳисобчи Умид Ражаббоев билан келгуси режалар хусусида суҳбатлашмоқда. 2. «Самарқанд» хўжалигининг 2-ширкат хўжалиги ижарачиси Мўмин Муҳаммадиев ўғли Тўрақул билан олма дарахтларига шакл бермоқда.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

ҲАШАР ЭЛГА ЯРАШАР

Наманган вилоятида Наврўз байрамига бағишланган хайрия ҳашарида мулкчилик шаклидан қатъи назар, корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликлар жамоалари иштирок этди. Ҳашарда асосий эътибор аҳоли яшайдиган жойларни ободонлаштириш, кўчалар ва майдонларни кўкаламзорлаштиришга қаратилди. Бу ишда ўқувчилар, маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органларининг ходимлари фаол иштирок этди.

Вилоят ҳокимининг қарорига биноан ҳашар куни ишлаб топилган барча маблағ «Наврўз» халқаро хайрия жамғармасининг вилоят бўлими ҳисоб рақамига ўтказилди. Ушбу маблағ боқувчисини йўқотган, кам таъминланган оилалар, ногиронлар ва ёлғиз қарияларга мадад бериш учун сарфланади.

Н. ХЎЖАЕВА, ЎзА мухбири.

Қорақалпоғистон хабарлари

КЕГАЙЛИДА КЕНГАШИБ ОЛИНДИ

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ҳар ойининг ўнинчи кунида бир туманда ўз ҳайъатининг сайёр мажлисини ўтказмоқда. Бу гал бундай йиғилиш Кегайли туманида бўлиб ўтди. Унда иқтисодий ислоҳотларнинг бориши, баҳорги экишга тайёргарлик ишлари билан танишилди.

Беш ойдан буён мунтазам равишда ўтказилаётган бундай сайёр мажлисларнинг ўзига хос аҳамияти шунда бўлмоқдаки, деҳқонлар, чорвадорлар, умуман қишлоқ хўжалигининг барча ходимлари республика Жўқорғи Кенгеси, Вазирлар Кенгаши, вазирликлар ва идораларнинг раҳбарлари билан бевосита мулоқотда бўлмоқдалар.

Навбатдаги сайёр мажлис қатнашчилари Бутунжаҳон сифат қўмитаси Олтин совринига эга бўлган «Халқобод момиғи» ҳиссадорлик жамияти, «Мевазор» кўчатчилик хўжалиги, туман биофабрикаси ва М. Жуманазаров номли хўжаликнинг сут-товар фермасини кўздан кечирдилар. Шунингдек, туман қишлоқ хўжалигида юзага келган қолоқликни бартараф этиш чора-тадбирлари ҳам белгиланди.

ҚАНД ЛАВЛАГИ ЭКИШГА КИРИШИЛДИ

Элликқалъа туманидаги «Бўстон» деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмасида қанд лавлаги экишга бағишланган ҳудудий кўргазмали кенгаш ўтказилди. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси А. Тожиев олиб борган мазкур йиғилишда қанд лавлаги етиштириш борасида ўтган йили амалга оширилган ишлар атрофлича таҳлил этилди, йўл қўйилган камчиликлар кўрсатиб ўтилди. Айниқса, дала бошида молдавиялик бир гуруҳ мутахассислар иштирокида ўтказилган мулоқот ҳар томонлама фойдали бўлди.

— Ўтган йили тўрт минг гектар ерга қанд лавлаги экиб гектаридан атиги 47 центнердан ҳосил олинди, — дейди республика қишлоқ ва сув хўжалиги вазирининг биринчи ўринбосари Парахат Тўришев. — Лавлаги майдонлари жорий йилда яна минг гектарга кўпайтирилади. Бу йил ҳосилдорликни 200—250 центнерга етказиш кўзда тутилмоқда.

Янгибой ҚЎЧҚОРОВ, «Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

ҚОНУН УСТУВОРЛИГИ — ИСЛОҲОТЛАР ГАРОВИ

Юрт фаровонлиги, дастурхонларимизнинг тўкин-сочинлиги бободеҳқон саховати билан. Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотлар ўз меваларини бераётир. Юртимиз меҳнаткашлари ўз эҳтиёжига яраша ғалла етиштиришга эришдилар. Аҳолини тоза ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш миқёслари кучаймоқда.

Президентимиз фармонлари, ҳукумат қарорларидаги қишлоқ хўжалигида туб иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш борасидаги талаблари нечоғли тўла-тўкис бажарилса, эришилаётган ютуқлар бундан ҳам салмоқли бўлаверади. Қайси жабҳада қонунчиликка оғишмай амал қилинса, ўша соҳанинг истиқболи порлоқ. Мустақиллик йилларида прокуратура ходимлари қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг ҳуқуқий билим даражаларини кўтариш, тармоқда қонунчиликка амал қилишни таъминлаш борасида тинмай изланаётирлар.

Фарғона вилояти прокуратураси томонидан фармонлар ва ҳукумат қарорлари ижроси юзасидан мутазам текширишлар ўтказиляпти. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1998 йил 27 ноябрдаги «Экинларни пайҳон қилишга қарши курашни фаоллаштириш тўғрисида»ги Фармони талаблари қандай бажарилмоқда? Ўтган йилда пайҳонгарчиликка қарши қонунчилик ижроси юзасидан иккита жиноят иши қўзғатилди. Тегишли ташкилотлар номига 39та тақдимнома, 14та амрнома, 3та протест киритилди. Айбдор шахслар интизомий жазога тортилди. Уларга нисбатан маъмурий жавобгарликка оид иш қўзғатилди. Етказилган зарарлар ундирилди.

Бу йилнинг дастлабки январь-февраль ойида ўтказилган текширишлар шундай далолат берадики, ҳокимият ва хўжаликлар раҳбарлари томонидан ушбу йўналишдаги қонунчилик ижросини таъминлаш, экинлар пайҳон қилинишининг олдини олиш ва шу каби ноқонуний хатти-ҳаракатлар аниқланган тақдирда уларни зудлик билан бартараф этиш юзасидан чоралар кўрилмоқда. Бироқ, ижобий ишлар билан бир қаторда айрим мутасадди мансабдор шахслар ўз хизмат вазифаларини лозим даражада бажармаяптилар. Учкўприк туманидаги «Оқ сув» ширкатлар уюшмаси ҳудудида экинлар пайҳон қилиниши кўпроқ мумкин бўлган жойларда кузатув постлари ташкил этилмаган. Дала қоровуллари талаб даражасида фаолият кўрсатмаётирлар. Оқибатда экинзорлар пайҳон қилиниб, хўжалик моддий зарар кўрмоқда. Сариқўрғон қишлоғида яшовчи фуқаро А.Хўжаевнинг 5 бош қорамоли қаровсиз қолдирилгани учун 22-бригадага қарашли 0,08 гектар майдондаги буғдойзорни пайҳон қилган. Оқибатда хўжаликка 11,9 минг сўм моддий зарар етказилган. Фуқаро Т.Тожибоевнинг 2 бош оти биринчи бригаданинг 0,04 гектар майдонидаги барқ уриб ривожланаётган буғдойзорни пайҳон қилиб, хўжаликка 5950 сўмлик зарар етказди.

Ёзёвон туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги мутасадди мансабдор шахсларининг масъулиятсизлиги оқибатида назорат бўшаштириб юборилган. Фуқаролар Х.Боборахимов, Ю.Эгамов, А.Мадраҳимов, А.Тўйчиев, К.Раҳмонов, М.Абдуллаевларга тегишли 26 бош қорамол, 8 бош қўй ва бир бош от қаровсиз қолдирилиб, ярим гектардан ортиқроқ буғдойзорни пайҳон қилган. Хўжаликка 21,6 минг сўм зарар етказилди. Юқоридаги фуқароларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 104-моддаси билан иш қўзғатилди. Етказилган моддий зарар улар томонидан ихтиёрий тўланди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «1999 йил ҳосили учун кузги-қишки агротехника тадбирларини ўз вақтида ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ижроси қандай таъминланаётгани борасида текширишлар ўтказилди. Қарорга кўра кузги-қишки шудгорлаш ишларини амалга ошириш жараёнида вилоят «Агрокимётаъминот» ҳиссадорлик жамияти хўжаликларга 2800 тонна фосфорли, 1400 тонна калийли ўғит етказиб бериши лозим эди. Ҳақиқатда эса керакли фосфорли ўғитнинг 59 фоизи етказиб берилди, холос. Калийли ўғитлар билан хўжаликлар умуман таъминланмади.

Риштон тумани «Агрокимётаъминот» ҳиссадорлик жамияти хўжаликларга кузги шудгорлаш даврида 198 тонна фосфорли, 262,5 тонна калийли ўғит етказиб бериши лозим эди. Талабга нисбатан 38 тонна кам фосфорли ўғит етказиб берилди. Тумандаги М.Келдиев номли жамоа хўжалигида керакли миқдорда фосфорли ўғит бўлишига қарамай ҳар гектар ерга белгиланган 90 ўрнига 61,7 килограммдан ўғит солинган. Ҳайдалган 237 гектар майдонга эса умуман ўғит солинмаган.

Шунингдек, Қувасой шаҳри бўйича кузги шудгорлаш пайтида ерга ўғит солиш мақсадида олинган фосфорли ўғитнинг 21 тоннасидан 4,8 тоннаси, Охунбобоев туманида 156 тоннасидан 115,6 тоннаси, Бағдод тумани бўйича 119 тоннасидан 47,2 тоннаси, Бувайда туманида 92 тоннасидан 38,5 тоннаси ишлатилган холос. Белгиланган меъёрлар миқдори қўпол бузилган. Текширишлар натижасига кўра йўл қўйилган қонунбузилиш ҳолатларини бартараф қилиш, келгусида уларнинг олдини олиш юзасидан чора-тадбирлар белгилаш хусусида вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасига тақдимнома киритилди.

Шунингдек, қарорда белгиланган пайтда шўр ювиш, яхоб суви бериш, коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш бўйича олиб борилаётган ишларнинг аҳволи ҳам мунтазам текширил-

Ижро интизоми доимий назоратда

ди. Кузги қишки тадбирларни амалга оширишда 175та экскаваторлар қатнашиши белгиланган. Аммо ҳар куни ўртача 140-147та экскаватор ишлатилган, холос.

Айрим хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларининг айби билан хўжаликлараро ва ички зовурларни тозалаш ҳисоботларида иш ҳажмини ошириб кўрсатиш ҳоллари содир этилгани ташвишли. Тошлоқ тумани бўйича 1999 йил ҳосили учун 65 километр узунликда 230 минг кубометр ҳажмда тупроқ ишлари бажарилиши режалаштирилган эди. Амалда 20,06 километр, 68,16 минг кубометр ҳажмда иш бажарилганлиги кўрсатилган бўлса-да, бухгалтерия ҳисобот ҳужжатларига кўра 17,45 километр, 50,77 минг кубометр ҳажмда тупроқ ишлари бажарилган. Бажарилган иш бўйича амалдаги давлат андозалари ва меъёрий қоидаларга зид равишда лойиҳа-смета ҳужжатлари юритилмаган. Юқоридаги каби қонун бузилиш ҳолатлари Охунбобоев туманидаги «Намуна» жамоа хўжалигида ҳам содир этилгани аниқланди.

Қишлоқ хўжалиги техникаларига хўжасизликларча муносабатда бўлиш, улар давлат андозалари талабларига зид равишда сақланаётгани ҳам ташвишлидир. Янгисини эскиси асрайди деган нақлни наҳотки жойларда тушуниб етишмаган бўлса! Масалан, Тошлоқ тумани қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси, хўжаликларнинг техника сақлаш жойлари таъмирланмаган. Бир дона К-700, бир дона Т-28х4 русумли тракторлар ва ҳисобдан чиқарилган иккита экскаваторлар очиқ ҳавода қаровсиз ётибди. Бундай камчиликлар тумандаги М.Эргашев номли, «Оқ олтин», «Яккатут», Б.Шерматов номли, Учкўприк туманидаги «Учкўприк» ширкатлар уюшмасида, Сўх туманидаги «Сўх», «Хушёр» ширкатлар уюшмаларида ҳам мавжуд. Саккиз нафар мансабдор шахслар келгусида қонун талабларининг бузилишига йўл қўймаслик ҳақида расмий огоҳлантирилди. Хўжаликларга етказилган 128,6 минг сўм моддий зарар ихтиёрий ундирилди.

Айрим хўжаликларда нефть маҳсулотларининг сақланиши, улардан тўғри ва тежамли фойдаланиш борасида ҳам бир қатор камчиликларга йўл қўйилмоқда. Риштон туманидаги С.Ражабов номли жамоа хўжалиги раҳбарлари томонидан ёнилғи-мойлаш маҳсулотларини қабул қилиш ва тарқатиш тартибига риоя этилиши юзасидан тегишли назорат ўрнатилмаган. Хўжалик ёнилғи-мойлаш омбори мудири И.Мамажонов назоратнинг йўқлигидан фойдаланиб жаъми қиймати 3219 сўмлик 77 литр А-72 автобензинни ва 124 литр дизел ёнилғини ўзлаштириш ва растрата қилиш йўли билан талон-торож этади. Унга нисбатан жиноий иш қўзғатилди.

Ёзёвон туманидаги А.Навоий номли жамоа хўжалигида ўтказилган текшириш давомида нефть маҳсулотлари омбор мудири С.Мирзаабдуллаев зиммасидаги бензин ёнилғисидан 185 литр, дизел ёнилғисидан 43 литр, жаъми қиймати 4483 сўмлик камомад борлиги аниқланди.

Халқ хўжалигида ҳисоб-китобларни вақтида амалга ошириш, тўлов интизомига риоя қилиш муҳимдир. Муддати ўтган дебитор-кредитор қарзлар миқдорларини камайтириш долзарблигича қолаётир. Тўлов интизомини бузганларга нисбатан ўтган йили 107та жиноят иши қўзғатилди.

Фурқат туманидаги «Ишонч» ип-йигирув ҳиссадорлик жамиятининг собиқ раиси И.Ҳусанжонов олдиндан 15 фоизли тўловни ундирмасдан «Умид» хусусий фирмасига 7 миллион 991,5 минг сўмлик маҳсулотни бериб юборган. Бу пулларни вақтида ундириш чораларини кўрмагани натижасида туман солиқ идорасига, ижтимоий суғурта бўлимига ва меҳнат биржасига 362,7 минг сўм жарима ва пеня тўлаган. Жамият собиқ раиси И.Ҳусанжонов ва бош ҳисобчиси А.Қосимовлар жиноий жавобгарликка тортилдилар.

Ҳадемай баҳорги экин-тикин ишлари қизғин тус олади. Ўтган йили вилоятда пахта тайёрлаш режаси бажарилмади. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «1998 йил ҳосили учун пахта навларини жойлаштиришни тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори талабларининг тўлиқ бажарилмагани режа уддаланмаганлиги сабабларидан бири бўлди. Қарорга кўра 127 минг гектар пахта майдонининг 75 минг гектарига «Фарғона-3», 40 минг гектарига «С-6524», ўн минг гектарига «Тошкент-6» ва бошқа навлар экиш белгиланганди. Амалда эса қарор талаблари қўпол бузилиб, 98 минг 339 гектарга «Фарғона-3» 8 минг 70 гектарга «С-6524», 18 минг 627 гектарга «Тошкент-6» ва бошқа навлар экилган.

Вазирлар Маҳкамасининг «1998 йилда пахтани плёнка остида етиштириш масалалари тўғрисида»ги қарори асосида вилоят ҳокимлигининг қарори қабул қилинганди. Унга кўра Фурқат туманида 3150 гектар ерга чигит плёнка остига экиш белгиланганди. Чигит экилиши олдидан ва экиш даврида солиниши лозим бўлган ўғитнинг борйўғи 41,4 фоизи солинган. Йил давомида эса зарур деб белгиланган минерал ўғит миқдорининг 76,9 фоизи берилган.

Ўтган йили вилоят бўйича ҳар гектар майдонга белгиланган 90 килограмм ўрнига 124,7 килограммдан чигит сарфланган. Устига-устак 960,4 тонна уруғлик чигит экишга тайёрлаш пайтида яроқсиз ҳолга келиб қолган. Оқибатда чигит нархи энг арзон баҳода ҳисоблаганда 23,5 миллион сўм моддий зарар кўрилган.

Бу йилги экиш мавсумида пахта навларини жойлаштириш юзасидан қабул қилинган қарорлар ижроси таъминланишини туман ва хўжалик раҳбарлари унутмасликлари керак. Минерал ўғитлар солиш, агротехник тадбирларни ўз вақтида амалга ошириш самарадорлик гаровидир. Текширишлар шуни кўрсатмоқдаки, айрим туман ва хўжаликлар раҳбарлари ўз хизмат вазифаларини лозим даражада бажармай пахта навларини жойлаштириш, ерлардан самарали фойдаланиш борасида етарли назоратни ўрната билмаётирлар. Оқибатда пахта экилиши лозим бўлган ер майдонларига бошқа турдаги экинлар экилишига йўл қўйилмоқда.

Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш борасида прокурор назорати янада кучайтирилади. Шуни унутмаслик керакки, қонун устиворлиги тўлиқ таъминланса, ислоҳотлар ривожига-ривож қўшилади.

Баҳодир ТОЙЖОНОВ,
Фарғона вилояти прокурори, адлия катта маслаҳатчиси.

Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» махсус мухбири.

МАКТАБ ЯРАТГАН МИРИШКОР

(Боши 3-бетда))

да, деган фикрга келдим. Донгдор бригада бошлиғи Эргаш Мирзаев билан ниҳоятда қалин, ака-ука эди. Унинг саксонинчи йиллар охирига келиб, вилоятдагина эмас, балки республикада энг моҳир бригада бошлиғи сифатида довруғ таратганини жуда кўпчилик билади. Содиқжон ака устоз пахтакор сифатида тажриба мактаби яратди.

Мустақиллигимизнинг дастлабки йиллардаёқ Президентимиз қишлоқ хўжалиги ходимлари, мутахассислар, эл сардорлари олдига пахта яккаҳокимлигига чек қўйиб, ғалла мустақиллигини таъминлаш вазифасини қўйганида Содиқжон Абдурасуловнинг кўнглида эзгу режалар ниш урди. «Кузда ҳосилни йиғиштириб оламанда, янги мавсумдан бошлаб ғаллачилик билан шуғулланишга ўтаман, ўрнимга муносиб шогирдларим бор, бемалол уддалаб кетишади», деган ниятни кўнглига тугиб қўйди. У пахта мавсумини одатдагидек баракали қилиб тугатди. Ғўзапояларни йиғиштиргач, таклифимни раиснинг ўзига айтаман-да, деб турганида уни хўжалик бошқарувига чақиришди.

Хўжалик етакчиси Хусниддин Жўраев ҳол-аҳвол сўраб, бирмунча муддат ҳазил-мутойиба билан суҳбатлашиб, асосий мақсадга ўтди. Президентнинг хайрли даъвати билан ғалла мустақиллиги учун кураш бошланганини, дон экиладиган майдонлар кенгайтирилаётганини, ғаллакорлар сафи тажрибали деҳқонлар ҳисобига кучайтирилаётганини эслатиб:

— Биз ҳам шу ажойиб ҳаракатга қўшилсак. Хўжалигимизнинг кайвони деҳқонларидан бири сифатида сизда қандай фикр бор? — деди.

— Ушбу чорловни эшитган кунимоқ бу ҳаракатга қўшилишни ўйлаб қўйган эдим.

— Демак, янги тузилаётган ғаллачилик бригадасининг етакчилигига илтимос қилсак, йўқ, демайсиз?

— Оддий мироблигига десангиз ҳам ўтаман, раис бува. Ахир, бу ўз оти билан — дончилик, яъни, нончилик-ку?!

— Раҳмат, Содиқжон ака. Бизни қўллаб-қувватлашингизга ишонгандим.

Содиқжон Абдурасуловга 130 гектар ер ажратиб берилди. Фахриддин Содиқов, Муҳиддин Исмоилов, Дилшод Овулов, Мамадали Мансуров, Йўлдошали Ҳошимов каби тажрибали деҳқонлар хайрли ҳаракатни дилдан маъқуллаган ҳолда бригаданинг биринчи аъзолари бўлишди. У аввал ерга яхшилаб фосфорли ўғит сочтирди, кейин майдон оби-тобида ўз вақтида сифатли қилиб шудгорланди. Ер текислаш ҳам кўнгилдагидек бажарилди. Дориланган «Спартанка» уруғи сепилгач, далага бир марта сув тортилди. Уруғ униб чиққач, ҳар гектар ерга 400-500 килограммдан селитра солинди. Такрор сувдан кейин кўпаядиган бегона ўтлар унчаликмасди, борларидан ҳам пайкаллар ўз вақтида тозаланди. Шарбат яхшилаб оқизилди. Эҳтиёж сезилган ерларга яна бир марта ўғит берилди.

Ғалла экиш ва парваришнинг ана шундай тизимига қатъий амал қилган Содиқжон Абдурасулов бригадаси биринчи йили ҳар гектар ердан 41 центнердан дон йиғиштириб олди. Унинг илк йилдаёқ бундай ютуққа эришганини кўрган дўстлари табриклашаётиб, «Содиқжон, сиз ўзи пахтакормисиз ёки ғаллакор», деб ҳазиллашишди.

Бригада 1994 йилда ҳосилдорликда 43,5 центнерлик маррага эришди. Кейинги йили Содиқжон аканинг ташаббуси билан экин майдони кенгайтирилиб, 220 гектарга етказилди. Далаларга янги «Юна» навидан уруғ сепилиб, рекорд натижага — ҳар гектар ердан 56 центнердан ҳосил олишга муваффақ бўлинди. 1996 йил экин майдони 315 гектарга кўпайтирилиб, янги мавсум ҳосили йиғиштирилиб олинаётган кезларда фидойи деҳқон ҳаётида чинакамига бахтли воқеа юз берди. Ғалла экиладиган майдонларни йилдан-йилга кенгайтириб бориб, ҳар йили ҳосилдорликда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритиб, республикамизни дон уруғи билан таъминлашга муносиб ҳисса қўшаётган Содиқжон Абдурасуловга Президентимиз Фармони билан «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони ва Олтин юлдуз медали берилди!

— Содиқжон Абдурасуловни моҳир ғаллакор сифатида Президентимизнинг ўзи, у кишининг улуғ даъвати кашф қилди — дейди туман ҳокими М. Раззоқов. — Бундан биз, шаҳрихонликлар ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Шаҳрихон тумани 1996 йили барча соҳалар бўйича ўз режаларини бажарди. Қаҳрамон Содиқжон Абдурасулов бошлиқ бригада эса 315 гектар ернинг ҳар гектаридан аввалги йиллардагидан кўп, яъни 68 центнердан дон йиғиштириб олди. Бу туман, вилоятдагина эмас, балки, мамлакатимизда ҳосилдорлик бўйича энг юқори кўрсаткич эди! Содиқжон аканинг ўримдаги таянчлари — «Кейс»ни бошқарган Йўлдошали Ҳожиев, Бахтиёржон Қирғизбоев, Исроилжон Исмоиловлар мамлакатга моҳир комбайнчилар сифатида танилишди.

Давр даъватига ҳамиша лаббай деб жавоб бериб келган Қаҳрамон етакчи бригада оилавий ижара пудрати усулига ҳам биринчилардан бўлиб ўтди. Ҳозир 323 гектар ер 64 оилавий ижарачига бўлиб берилган.

— Кузда далаларга «Купова», «Горлица», «Умманка» навларидан уруғ сепганмиз, — дейди ижарачи Муҳиддин Исмоилов. — Учала нав ҳам ажойиб ниҳоллар ҳадя этди. Экинларимиз ҳозир гуркираб ўсяпти. Айниқса, Очил Овулов, Отахон Муҳиддинов, Равшан Абдулаҳадовларнинг пайкалларида бўлажак ҳосилнинг чўғи баланд. Мавсумни яхши якунласак, бу энг аввало ғаллачиликнинг чинакам усталаридан саналган Содиқжон ака маслаҳатлари ва ёрдамларининг натижаси бўлади.

Бу — бир шогирднинг дил сўзи. Содиқжон акада эса, шогирдлар кўп. Ўнлаб, юзлаб. Уларни Шаҳрихон пахтазорларида ҳам, ғаллазорларида ҳам учратиш мумкин. «Содиқжон ака — менинг устозим», деган сўзни «Олтин водий» жамоа хўжалигининг ҳозирги раҳбари Шодмоной Мирзаевадан ҳам эшитдик.

Содиқжон ака меҳрибон, ибратли оила бошлиғи ҳам. Эрта саҳарда турганда чойнонуштасини тайёрлаб қўйишга улгурадиган, оқшомда, ишдан кеч қайтганда «чарчамадингизми, адаси», дея меҳр билан кутиб оладиган садоқатли умр йўлдоши Ғазина опани баъзан Хазинам менинг, деб сийлаб қўяди. Фарзандлари ҳам уни хурсанд қилган ўғил-қизлардир. Масалан, Ҳасанбой билан Аъзамжон ички ишлар соҳасида, Назокатхон болалар боғчасида тарбиячи бўлиб фаолият кўрсатади. Акромжон эса фермер бўлиб ишлаяпти. Уларнинг фарзандлари меҳрибон бобосининг ширин-шакарларидир. Бобурбек олдинроқ келса, «бугун Жаҳонгирмирзо бобосини забт этишда кеч қолди-ку?» деб самимий кулиб қўяди баъзан Содиқжон ака уларни эркалатганда...

... Ўрим яқинлашиб қолган пайтлар эди ўшанда. Содиқжон ака билан унинг пайкали ёқасида турибмиз. Ғаллазор шабадада тиниқ денгиз мисол оҳиста чайқалади. Бошоқлари қуёш нури билан йўғрилиб, олтиндек товланади. Дала дарғаси эса, ғаллазорига мағрур боқади. У менинг ҳам бўлиқ ҳосилдан чексиз хурсандлигимни кўриб, секин сўрайди:

— Нимани сезяпсиз, ука?

— Нон исини.

— Э, баракалла, биродар! Ишқилиб, далаларимизни шундай ёқимли, азиз, ҳаётбахш бўй тарк этмасин!

Мен бу фикрга дил-дилимдан қўшиларканман, хаёлимдан беихтиёр «шундай табаррук неъмат ижодкорлари бўлган Сиздай улуғ инсонлар ҳам омон бўлсин», деган ўй кечади. Тилагимни хайрлашаётганда Содиқжон акага изҳор этдим.

Юсуф БЕРДИЕВ.

БЕШИКСОЗЛАРНИНГ БЕШИНЧИ АВЛОДИ

Абдуғани Собировлар сулоласини нафақат Самарқанд туманида, балки вилоятда кўпчилик яхши билишади. «Дўстлик» жамоа хўжалигида истиқомат қилаётган бу оила аъзолари ғоят ноёб ҳунар эгаларидир. «Ҳунар — ҳунардан унар...» деганларидек, Собировлар оиласи шарофатли касб соҳиблари — бешиксозларнинг бешинчи авлодидир.

Абдуғани ака бу ҳунарини дадаси Собир ободан, Собир бобо эса ўз падарбузруквори Ҳусен отадан ўрганган. Мана, қарийб икки асрдирки, бешиксозлар сулоласининг қутлуғ анъанаси бардавом. Эндиликда Абдуғани ака Собировнинг Шавкатжон, Равшанжон ва Ғайратжон каби фарзандлари ҳам бу хайрли ишда отасига камарбаста. Ўз навбатида уларнинг 12 нафар ўғиллари ҳам бобо мерос касбга содиқ қолган ҳолда меҳнат қилишмоқда.

Дарвоқе, бешик! Бешик — барчамизнинг илк Ватанимиз. Бу Ватан — беназир юртимиздай азиз ва муқаддас

Абдулла ТУРДИЕВ.

СУРАТДА: усталарнинг устаси — улуғ касб соҳиби Абдуғани ака Собиров эндиликда ўзиям устозлик даражасига кўтарилган ўғли Ғайратжон билан. О, бешикларга қаранг, бешикларга! Улардан ҳаётнинг боқий нафаси уфуради!!!

Тоҳир НОРҚУЛОВ олган сурат (ЎзА).

МЕҲНАТ МУҲОФАЗАСИ ОХИРГИ ЎРИНДАМИ?

Меҳнат муҳофазаси, хавфсизлик техникаси тартиб-қоидаларига риоя этиш масалалари бир қатор хўжалик, корхона, ташкилотларда энг сўнгги ўринлардан бирига тушириб юборилиб, диққат-эътибордан четда қолдирилади. Ваҳоланки, улар ўша меҳнат жамоаси аъзоларининг сиҳат-саломатлиги, ҳаёти хавфсизлигини таъминлаш билан боғлиқ энг муҳим масала бўлиши керак. Ҳар бир ишловчининг меҳнати муҳофаза этилмаган бўлса, хавфсизлиги таъминланмаса, шу масалага тегишли йўл-йўриқлар билан етарлича таништирилмаса ва эҳтиёт чоралари кўрилмаса, унинг соғлиғи, ҳаёти таҳдид остида қолади. Хўжаликлар, корхоналар, қурилишлар ва бошқа жойларда содир бўлаётган бахтсиз ҳодисалар меҳнат муҳофазаси, хавфсизликни таъминлаш масалаларига эътиборсизлик билан қараш оқибатидир.

Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитасининг яқинда бўлиб ўтган Раёсат йиғилишида таъкидланганидек, ўтган йили тармоқ хўжалик, корхона, ташкилотларида тўрт юзта бахтсиз ҳодиса содир бўлиб, ўн минг иш-куни йўқотилган. Энг ташвишлиси шу бахтсиз ҳодисалар оқибатида 118 киши ҳаётдан кўз юмган, кўплаб ходимлар жароҳатланган, айримлари жисмоний меҳнатга яроқсиз бўлиб қолганлиги сабабли ногиронликка чиқарилган.

Бахтсиз ҳодисаларнинг сабаблари билан қизиқиб, унинг илдизига назар ташласангиз, меҳнат муҳофазаси, ишлаб чиқаришда хавфсизлик техникаси тартиб-қоидаларига риоя этиш масалаларига энг аввало республика вазирлик ва идораларида етарлича эътибор берилмаётгани аён бўлади. Хусусан, «Ўзсувқурилиш», «Ўзқишлоқхўжаликтаъминот-таъмир», «Ўзбалиқ», «Озиқовқат саноати» сингари республика идораларида меҳнат муҳофазаси хизмати кичик бир бўлим миқёсида бўлиб, «Ўзгўштсутсаноат» уюшмасида бу масала билан шуғулланадиган мутахассиснинг ўзи йўқ. Шунинг оқибатида «Ўзгўштсутсаноат», «Ёғмойтамакисаноат» уюшмаларида бахтсиз ҳодиса орқасидан ҳаётдан кўз юмиш 1998 йили 1997 йилдагига нисбатан икки ярим баравар, Наманган вилояти агросаноат мажмуи тизимида беш марта кўпайгани ташвишлидир.

Инсон тақдири ўйинчоқ эмас

Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Кўмитаси режасига кўра Раёсат йиғилишида «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компанияси тизимида ишлаб чиқаришда хавфсиз меҳнат шароитларини яратиш бўйича олиб борилаётган ишлар тўғрисида»ги масала алоҳида кўриб чиқилганлиги, тармоқ раҳбари Б. Носиров ҳисобот берганлиги диққат-эътибор шу долзарб муаммога қаратилганлигини кўрсатади. Бу тизимда ҳозирги пайтда саксон мингдан зиёд киши ишлаяпти. Йиғилишда Тўрақўрғон туманидаги «Ширинлик», Бухоро вилоятидаги «Шоҳруд» ҳиссадорлик жамиятларида, «Конвин» қўшма корхонасида ва бошқа бир қатор ташкилотларда меҳнат муҳофазаси, хавфсиз иш шароитларини яратиш соҳасида бирмунча яхши натижаларга эришилаётганлиги таъкидланди. Лекин тизим бўйича бу масаладаги аҳвол талабга жавоб бермайди. Мутахассислар хавфсизлик техникасига тегишли йўриқномаларни ишчи-хизматчилар ўртасида етарлича тушунтирмаганликлари ва бошқа тадбирларни ўтказмаганликлари оқибатида бахтсиз ҳодисалар содир бўлмоқда.

Шу ўринда компания тизимидаги хўжалик ва корхоналардан айрим мисолларни келтириш мумкин. Китоб туманидаги А. Навоий номли жамоа хўжалиги тракторчиси Б. Мирзаевга тегишли йўриқнома яхши тушунтирилмаганлиги сабабли у техникани бошқара олмай қолган ва зовурга ағанаб тушган. Орадан уч ой ўтмасдан худди шу хўжаликда яна бир нохуш ҳодиса юз берди: жамоа хўжалиги аъзоси С. Яхшиев дала шийпони томидаги шиферни алмаштираётганда томдан йиқилиб, ҳаётдан кўз юмди. Икки йил илгари эса бу хўжаликда ғалла комбайни жарликка ағанаб кетиб, касаба уюшмаси қўмитаси раиси З. Ашуров вафот этган, механизатор А. Ғаниев жароҳатланган эди. Бу ҳодисаларнинг ҳаммаси хўжаликда меҳнат муҳофазаси, хавфсизлик техникаси масалалари ўзибўларчиликка ташлаб қўйилганлигини кўрсатади.

Паркент туманидаги «Қорақалпоқ», Чортоқ туманидаги «Пешқўрғон», Қибрай туманидаги «Қибрай», Шаҳрисибз туманидаги Урол Иброҳимов номли хўжаликларда ҳам худди юқорида таъкидланганидек, меҳнат муҳофазаси, хавфсизлик техникасига тааллуқли тартиб-қоидаларга етарлича аҳамият берилмаганлиги сабабли бахтсиз ҳодисалар содир бўлган. Тармоқ хўжаликлари ва корхоналарида шу масала юзасидан текширишлар ўтказилганда бир қатор жиддий нуқсонларга йўл қўйилаётганлиги маълум бўлди. Хусусан, йирик саноат корхоналарида ҳам меҳнат муҳофазаси, хавфсизлик техникаси бўйича ўқувлар ташкил этиш, ишчи-хизматчиларнинг билимларини вақти-вақти билан назоратдан ўтказиб туриш, машина-механизмлар талаб даражасида эканлигини мутахассис кўригидан ўтказиш сингари муҳим тадбирлар ўз вақтида адо этилмаган. Шу жумладан, «Наманганвино» акциядорлик жамиятида, Фарғона туманидаги «Оқариқ» жамоа хўжалигида технологик линиялар, ускуналар, юк кўтариш механизмлари даврий синовдан ўтказилмаганлиги, хавфсизлик техникасига риоя этилмаган ҳолда ишлатилаётганлиги аниқланди.

Энг ташвишли жиҳати шундаки, бир қатор бахтсиз ҳодисаларни ҳисоботлардан яширишга, жамоатчилик назаридан четга олишга уринишлар бўляпти. Бундан ташқари бахтсиз ҳодисалар сабабли ҳаётдан кўз юмган инсонларнинг оилалари учун, жароҳатланиб, ногирон бўлиб қолганларга нафақалар расмийлаштиришда, уларни тўлашда сансалорликларга йўл қўйилаётганлиги кишини ғоят ташвишга солади. Хусусан, Андижон вилоятидаги «Хўжаобод» ширкатлар уюшмасида ишлаб чиқариш жараёнида бахтсиз ҳодиса сабабли ҳаётдан кўз юмган ишчи М. Зулунов оиласига бир йўла ва ҳар ойда нафақа тўлаш масаласида шундай сансалорликка йўл қўйилган.

Раёсат йиғилишида муҳокама этилган ана шу ва бошқа масалалар бўйича камчиликларга йўл қўйган раҳбарлар, касаба уюшмалари ходимларига нисбатан маъмурий ва интизомий жазо чоралари кўриш, аҳволни яхшилаш борасида белгиланган чор-тадбирларнинг бажарилишини изчил назорат қилиб бориш юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Д. ХЎЖАЕВ.

НАВРЎЗ ТУҲФАСИ

Бу йилги Наврўз фарғоналик болажонлар учун ўзгача шукуҳ-тароват бағишлайди. Шаҳар марказидаги Аҳмад ал-Фарғоний номли оромгоҳ билан ёнма-ён «Болалар хиёбони» барпо этилмоқда. Бу оромгоҳ айни Наврўз айёми кунида ёшларни ўз бағрига чорлайди.

Хиёбонда болаларнинг ўйнаб-кулиши, сайр қилиб мазмунли хордиқ чиқариши учун барча шароит яратилади. Яшил майдонлар, махсус йўлаклар хиёбон марказидаги улкан фавворалар мажмуасига туташади. Кўплаб мевали ва манзарали дарахтлар хиёбон ҳуснига-ҳусн қўшади.

Шуни ҳам айтиш жоизки, Наврўз байрами арафасида Фарғона шаҳрида иккита янги турар-жой биноси, ўн саккизта турли маданий-маиший иншоот қуриб битказилади.

БОҚИЙ АНЪАНА

Самарқанд вилоятининг Нуробод туманида Наврўз муносабати билан эзгу ишлар, хайрли тадбирлари амалга оширилмоқда. Бу ердаги «Жом» ширкат хўжалигида эҳтиёжманд оилаларнинг 41 нафар фарзандининг суннат тўйи ўтказилди.

Чинакам меҳр-мурувват, саховат байрамига айланган бу маъракада хурсандчилик, ўйин-кулги авжига чиқди, қизиқарли спорт мусобақалари бўлиб ўтди. Тантанага бош-қош бўлган ҳомий ташкилотлар ҳисобидан болаларга янги либослар кийдирилиб, банкда уларнинг ҳар бирига омонат дафтарчаси очилиб, муайян миқдорда пул ўтказилди.

Ҳ.ШУКУРОВ,
ЎзА мухбири.

ЗИЛ КЕТДИ

Ҳажвия

Маҳалла хонадонларидан бирида, аниқроғи, дўкондор Бойхўжа ҳовлисида базм, ёғоч сўрида ҳофизлар, даврада атлас жилосидек жозибадор раққоса. Мисли ёғду ёғиларди кўнгилларга, йўқ-йўқ, жоду ёғиларди, жоду. Меҳмонлар кўзларида, денг, ҳайрат, руҳларида ошиқ ила мошуқа учрашувидек лаззат.

Завқи тошқин жилғалар янглиғ тўлқин урдими ёҳуд ўзини бир кўз-кўз қилгиси келдими, қошлари бароқ, лаблари дўрдоқ, кулчагина юз Қобилхон ўрнидан тура ўртага тушди, елкаларини учирган вазиятда ўйнай кетди. Раққосанинг гоҳ у ёнбошига ўтди қийшанглаб, гоҳ бу ёнбошига. Раққоса ўзини олис олар, у эса товуққа югурган хўроздек қилиқ қиларди. Раққосадаги ноз, истиғно, билмам, уни сархуш этдими ё ғурур олови манманлик эпкинидан аланга олдими, ёнидан бир даста юзталикни ола, бошидан сочворди. Меҳмонлар нигоҳларида айрича бир жонланиш юз берди, айримлар томоқ қириб қўйдилар. Ҳовли этагида уймаланишиб ўтирган болакайлар гала қушлардек дувва кўтарилдилар-да, оёқ остида хазондек сочилиб ётган пулларга ёпирилдилар. Раққоса уларнинг қайбиригадир туртиниб кетдими, беихтиёр қоқилди. Кошкийди-я қоқилибгина қолса, мункиб йиқилгани чатоқ бўлди-да. Маймоқланиб, қанотига ўқ теккан турнадек қийналиб сўрига зўрға кўтарилди у. Хаёллари бўлинган ҳофизлар ипи узилган дутордайин таққа тўхташди. Базмдан файз қочди, иштаҳа билан ичилаётган тансиқ гўжага гўёки пашша тушди. Кўпчиликнинг кўзи ўз ўрнига секингина бориб ўтирган Қобилхонга қадалди. У эса, туя кўрдингми, йўқ, зайлида бамайлихотир чой хўплай бошлади. Шу асно оқ ипакдан тўқилган араби дўппили увоққина бир йигит Қобилхон рўпарасига келди.

— Оға, сизга зарур бир айтарим бор эди-да.

— А, хўш-хўш, эшитаман?!

— Қулоққа шивирланадиган гап. Ҳар ҳолда холироқ ер маъқул-да, ахир, дўппи тагида одам бор, дейишади.

— Ҳимм, ташқарига чиқайлик унда. Дарвоқе, мени қаердан танийсиз?

— Танимай ўлибманми, Қобилхон оға. Менинг исмим — Қамчибек. Янглишмасам, ярим гектарлик иссиқхонангиз бор, нуқул чиннигул. Сиздан бир неча бор мол олганмиз, ҳи-ҳи-ҳи, гоҳ Москвага, гоҳ Қарағандага учиб турамиз.

— Бўлса бордир. Хўш, қани, турдик-а?! — эринибгина қўзғалди Қобилхон.

Улар кўча тарафга жимгина йўналдилар. Одамлардан анча нарига, бедапоя этагига яқинлашганларида Қобилхон, ичи пишдими, зил хўрсиниқ ила уф тортди:

— Вей, йўталақол, айтаринг нимайди?!

— Мусулмонсиз-а?

— И-е, тўхта, бу нима деганинг?!

— Мусулмон кишида имон бўлади.

— А, нима, имонсиз экансан, демоқчимисан?!

— Балли, топдингиз.

— Имонингиз бўлганида бировнинг ширингина тўйига тўзон пуркамас эдингиз.

— Вей, менга қара, кимсан ўзинг!!! Қўлим қичиб турибди, айтаринг шу гапмиди ёки бошқа илинжинг борми?!

— Ҳи-ҳи-ҳи, айбга буюрманг-ку, ғирт аҳмоқ экансиз. Тўйдаги раққоса, сал мулоҳаза қилинг-а, кимгадир тан маҳрам, кимгадир сингил, кимгадир янга.

— Сенга, чамамда ўйнаш!!! Шундоқми, аблаҳ!!! Бўлмаса бунчалик жирилламас эдинг, — қоплондек сапчиди у Қамчибекка. Чаққонлик билан чап берган Қамчибек илигига бир тепди. Мункиган Қобилхон оғзи-бурни аралаш ер тишлади.

Қамчибек бошқа ади-бади айтишни ўзига эп кўрмади. Сал наридаги азим туп ёнғоқ ортига ўтди-да, паналанди. Инграй-инграй ўрнидан оғир қўзғалган Қобилхон тиззасига тирана-тирана базўр тикланди. Бир нафас қаққайиб турди. Кейин башарасини панжалари ила пайпаслаганича келган томонига қайтди сўкиниб:

— Э, Ҳезимкаш! Томоша кўрсатдинг, томоша!!! Томоша кўрсатишнинг қанақалигини мана энди кўр!! Ҳимм, пулим бор — қўлим узун. Каламушнинг кавагида бўлсанг ҳам топаман.

У ич-ичидан зил кетган бўлса-да, тилида, кўнглининг аллақаерида буни тан олгиси келмасди.

Ҳаёт мисли шоҳ кўча,
карвон ўтади,
Гоҳо нолон, гоҳида
хандон ўтади.
Кўрмай қачон Қобилхон
кабиларни воҳ,
Кўз ўнгимдан дастёри
шайтон ўтади.

Ямин ҚУРБОН.

ДАРДДАН НАРИ ЮРАЙ ДЕСАНГИЗ...

Республикамиз аёлларида кўп учрайдиган касалликлардан бири камқонликдир. Бу касаллик қон ҳажми бирлигида гемоглобин камайиши, тўқима ва ички аъзоларнинг кислород билан таъминланиши сусайиши натижасида юзага келади. Темиртанқис — камқонлик касаллигининг энг кўп тарқалган тури бўлиб, қуйида шу хусусда фикр юритамиз.

Соғлом инсон организмида ўртача 3-5 грамм темир мавжуд бўлиб, бир кунда ўрта ҳисобда баданга 15-20 миллиграмм темир моддаси тушади ва улардан кўпи билан 3-4 мг,гача сўрилади. Инсон танасида темир мувозанати сақланиши учун аёл кишига эркакларга нисбатан 2-3 мартта кўп темир биоэлементи зарур.

Ҳомиладорлик чоғида эса қўшимча 1700 мг. темир моддасига зарурат туғилади. Аёл организмида темир алмашинуви бузилишига ис-

Шифокор маслаҳати

теъмол қилинган озиқ-овқатлар тарикибида темир моддаси камлиги, ранг-баранг, етарлича овқатланмаслик, темир моддаси ичакларда кам сўрилиши асосий сабаб ҳисобланади. Демак, камқонлик келиб чиқишига юқоридаги ҳолатлар ҳамда туғиш сабабли темирнинг организмда кўп сарфланиши, турли қон кетишлар унинг кўп йўқотилишига сабаб бўлади.

Темиртанқис камқонлиги бошланиш палласида сезилмаслиги мумкин. Тана заҳирасидаги темир камайгандан сўнг қуйидаги ҳоллар юз беради: тери қурийди, лаб бурчаклари бичилади, товон ёрилиши, соч ингичкаланиши, тирноқлар юпқаланиши бошланади, уларда кўндаланг чизиқлар пайдо бўлиши каби белгилар кўринади. Агар дард олди олинмай, темиртанқис ҳолати чуқурлашса, камқонликка хос умумуий белгилар — бош айланиши, тез чарчаш, дармонсизлик, юракнинг тез уриши, ҳансираш ҳолатлари юзага келади.

Касалликни даволашда парҳез тутиш муҳимдир. Қуйидаги маҳсулотларда темир миқдори мўл ва улар муттасил истеъмол қилиш учун тавсия қилинади: мол, товуқ, қуён гўштлари, жигар, нўхат, мош, ловия, шунингдек 1-2 навли буғдой уни, қуритилган олча, тухум, сазан балиғи, қора майиз.

Камқонлик касаллигига учраган беморлар зудлик билан ўзи яшаб турган даволаш муассасасининг ички касалликлар шифокорига мурожаат қилишлари лозим бўлади.

Шариф БЕКМИРЗАЕВ,
Тошкент вилояти саломатлик маркази бош шифокори.

Хўжаликлар, таъмирлаш корхоналари раҳбарлари, фермерлар диққатига

RAMIKAB

ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАР КЕРАКМИ? МАРҲАМАТ!

«Рамикаб» ишлаб-чиқариш-тижорат фирмаси қишлоқ хўжалиги техника воситаларида қўлланиладиган 75х100, 85х105, 140х170 манжетларни, А-01, Т-4А, Т-28х4, МТЗ-80-82 ва ўрим комбайнлари учун зарур бўлган 700 хил, шу жумладан № 7519 подшипникларни

СОТИБ ОЛИШНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ

Ҳисоб-китоб пул ўтказиш йўли билан.

Манзилимиз: 700060, Тошкент, Фарғона йўли кўчаси, 5а-уй. «Рамикаб» салони.
Телефонлар:
132-12-11; 132-05-77; 132-05-78 (факс).

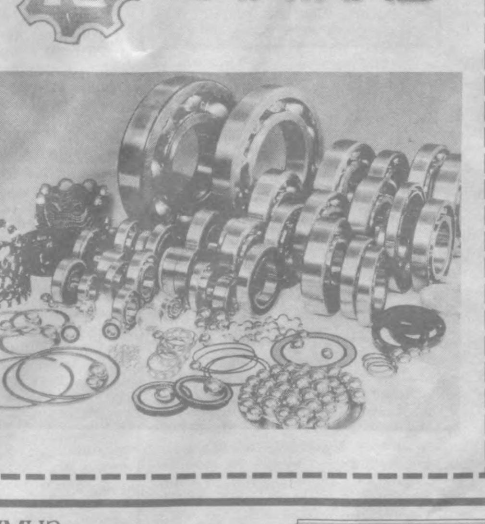

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи
Суннатилла САЙДАЛИЕВ

Таҳрир ҳайъати: Ислом БОБОЖОНОВ, Расулмат ХУСАНОВ, Маҳмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКРИЁЕВ, Баҳром НОСИРОВ, Олим АТАЕВ, Темур ҲОШИМОВ, Мансур СУЛТОНОВ, Жамшид САЙФУТДИНОВ, Пўлат КАЗИЕВ, Обиджон ҒОФУРОВ (масъул котиб), Шермат АЛЛАМОВ.

МУАССИСЛАР — Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, «Ўзпахтасаноатсотиш» уюшмаси, «Ўзмевасабзавотузумсаноат» холдинг компанияси, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.

ҲОМИЙ:
«Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» давлат-ширкат қўмитаси

«Қишлоқ ҳаёти» — «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг вориси

МАНЗИЛИМИЗ:
700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосари —1-33-44-43, 1-33-16-27. Масъул котиб — 1-33-09-93. Деҳқончилик бўлими —1-36-54-51. Ижтимоий ҳаёт ва адолат бўлими — 1-36-56-30, Иқтисодиёт, тадбиркорлик ва чорвачилик бўлими 1-36-54-51. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими —1-36-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 1-36-56-25. Шикоят ва хатлар бўлими — 1-36-54-52.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 00006. Буюртма Г— 0181, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 20.00

1 2 3 3 4 6.